

1 Proti komu je možné podať návrh na začatie insolvenčného konania?

V Bulharsku neexistuje samostatný zákon, ktorým by sa upravovalo insolvenčné konanie. Všeobecné ustanovenia, ktorými sa upravuje otázka platobnej neschopnosti, sú uvedené v kapitole o platobnej neschopnosti v Obchodnom zákonníku. Otázka platobnej neschopnosti bánk a poisťovní sa upravuje osobitnými ustanoveniami uvedenými v zákone o platobnej neschopnosti bánk a zákone o poisťovníctve.

Insolvenčné konania sa začínajú proti insolventným obchodníkom. Insolvenčné konania sa okrem toho začínajú proti spoločnostiam s ručením obmedzeným, akciovým spoločnostiam alebo komanditným spoločnostiam, ktoré sú nadmerne zadlžené.

Insolvenčné konanie sa môže začať aj proti osobe, ktorá podniká utajene prostredníctvom insolventného dlžníka. Pri začatí insolvenčného konania proti obchodnému podniku sa má za to, že konanie sa zároveň začalo proti spoločníkovi s neobmedzeným ručením.

Insolvenčné konania sa začínajú aj proti spoločnostiam s jediným spoločníkom, ktorý zomrel alebo bol vyčiarknutý z obchodného registra, pokiaľ bol v čase úmrtia alebo vyčiarknutia insolventný. Insolvenčné konania sa začínajú aj proti spoločníkom s neobmedzeným ručením, dokonca aj keď spoločník zomrel alebo bol vyčiarknutý z obchodného registra. Žiadosť o začatie insolvenčného konania sa môže podať do jedného roka od dátumu úmrtia dlžníka alebo jeho vyčiarknutia z obchodného registra.

Insolvenčné konania sa začínajú aj proti insolventným spoločnostiam v likvidácii. Insolvenčné konania proti bankám a poisťovniam sa upravujú pravidlami a postupmi stanovenými v samostatnom zákone.

Záležitosti týkajúce sa platobnej neschopnosti obchodníka, ktorý je verejným podnikom vykonávajúcim štátny monopol alebo ktorý je zriadený podľa osobitného zákona, sa upravujú samostatným zákonom. Voči obchodníkovi, ktorý je verejným podnikom vykonávajúcim štátny monopol alebo ktorý je zriadený podľa osobitného zákona, sa nemôže začať nijaké insolvenčné konanie.

Vo vnútroštátnom práve neexistuje nijaké ustanovenie o insolvenčnom konaní proti fyzickým osobám, ktoré nie sú živnostníkmi.

Bulharský súd môže začať vedľajšie insolvenčné konanie proti obchodníkovi, ktorého vyhlásil za insolventného zahraničný súd, ak vlastní v Bulharsku významné aktíva.

2 Aké sú podmienky na začatie insolvenčného konania?

Na všetkých obchodníkov sa uplatňujú tieto podmienky na začatie insolvenčného konania:

1. Dlžník musí byť obchodníkom.

Insolvenčné konanie sa môže začať nielen proti obchodníkovi, ale aj proti osobe, ktorá podniká utajene prostredníctvom insolventného dlžníka, spoločníkovi s neobmedzeným ručením, dokonca aj v prípade, keď zomrel alebo bol vyčiarknutý, a živnostníkovi, ktorý zomrel alebo bol vyčiarknutý.

Podľa článku 612 Obchodného zákonníka sa insolvenčné konanie nemôže začať proti verejnemu obchodnému podniku, ktorý vykonáva monopol z poverenia štátu alebo ktorý je zriadený podľa osobitného zákona.

2. Žiadosť musí predložiť jedna z osôb uvedených v článku 625 Obchodného zákonníka alebo osoby uvedené v článku 742 ods. 2 Obchodného zákonníka, konkrétne: dlžník, likvidátor alebo veriteľ dlžníka v prípade obchodnej transakcie, orgán vnútroštátnej finančnej správy (v prípade verejného dlhu voči ústrednej verejnej správe alebo obciam vyplývajúceho z podnikateľskej činnosti dlžníka alebo dlhu v podobe súkromnej pohľadávky verejnej správy), výkonná agentúra „Generálny inšpektorát práce“ v prípade splatných a nevyplatených miezd aspoň tretine zamestnancov obchodníka počas obdobia viac ako dvoch mesiacov, ako aj člen riadiaceho orgánu spoločnosti (v prípade nadmernej zadlženosti).

Pri vzniku platobnej neschopnosti alebo nadmernej zadlženosti musí dlžník do 30 dní podať žiadosť na začatie insolvenčného konania.

V prípade živnostníka môže žiadosť podať živnostník alebo jeho nástupca. Ak je dlžníkom spoločnosť, žiadosť podáva riadiaci orgán, spoločník s neobmedzeným ručením alebo zástupca spoločnosti alebo likvidátor ustanovený súdom. V tomto prípade by k žiadosti mali byť priložené tieto dokumenty: kópia najnovšej výročnej finančnej správy osvedčenej registrovaným audítorom a súvaha k dátumu podania žiadosti, pokiaľ má obchodník právnu povinnosť predkladať finančné správy a súvahy,

súpis a opis aktív a záväzkov k dátumu podania žiadosti,

zoznam veriteľov, v ktorom sa uvedú ich adresy, druh a výška ich pohľadávok a zábezpeka ich pohľadávok,

zoznam osobného majetku a bezpodielového spoluvlastníctva manželov v prípade živnostníkov a spoločníkov s neobmedzeným ručením,

doklad o tom, že o začatí insolvenčného konania bol informovaný orgán vnútroštátnej finančnej správy,

výslovné splnomocnenie, ak sa žiadosť podáva prostredníctvom zástupcu.

Ak žiadosť podáva veriteľ alebo výkonná agentúra „Generálny inšpektorát práce“, k žiadosti sa musia priložiť všetky dostupné dôkazy na podporu ich pohľadávok a o údajnej platobnej neschopnosti dlžníka. Veriteľ musí priložiť aj doklad o uhradení kolkového poplatku a doklad o tom, že o podaní žiadosti

bol informovaný orgán vnútroštátnej finančnej správy.

3. Podmienky vykonateľnosti:

peňažný záväzok dlžníka, ktorý súvisí s obchodnou transakciou alebo z nej vyplýva, vrátane platnosti, plnenia, neplnenia, ukončenia, anulovania a zrušenia transakcie alebo dôsledkov jej ukončenia,

dlh podľa verejného práva voči ústrednej verejnej správe a obciam, ktorý vznikol z obchodných činností dlžníka,

alebo dlh, ktorý vznikol na základe súkromnej pohľadávky verejnej správy,

záväzok úhrady miezd aspoň tretine zamestnancov, ktoré sa nevyplatili počas obdobia viac ako dvoch mesiacov.

Obchodné transakcie sú transakcie, ktoré obchodník uzavrel pri výkone svojho povolania, vrátane transakcií výslovne uvedených v článku 1 ods. 1 Obchodného zákonníka (kúpa tovaru alebo iných predmetov na ich ďalší predaj v pôvodnej, spracovanej alebo dokončenej forme, predaj vlastných výrobkov, nákup cenných papierov na ich ďalší predaj, obchodné zastúpenie alebo sprostredkovanie, komisionálny obchod, transakcie v oblasti dopravy a prepravy, poisťné transakcie, bankové a devízové transakcie, zmenky, vlastné úpisy a šeky, skladové transakcie, licenčné transakcie, dohľad nad tovarom, transakcie v oblasti duševného vlastníctva, prevádzka hotela, cestový ruch, reklama, informačné služby, produkcia v oblasti javiskového umenia a zábavného priemyslu a iné služby, kúpa, výstavba alebo zariadenie nehnuteľností na účely ich predaja, prenájom) bez ohľadu na postavenie osôb vykonávajúcich tieto transakcie. V prípade pochybnosti sa má za to, že obchodník uzavrel transakciu pri výkone svojho povolania.

Rôzne druhy pohľadávok ústrednej verejnej správy a obcí podľa verejného práva sa stanovujú v článku 162 ods. 2 daňového poriadku a poriadku sociálneho poistenia.

Ide tieto druhy:

dane vrátane spotrebných daní a ciel, povinných príspevkov sociálneho poistenia a iných príspevkov splatných do štátneho rozpočtu,

iné splatné záväzky, ktorých základ a výška sa stanovujú zákonom,

kolkové poplatky a obecné poplatky stanovené zákonom,

výdavky sociálneho poistenia vykonané spôsobom, ktorý nie je v súlade s požiadavkami stanovenými zákonom,

peňažný ekvivalent majetku, ktorý prepadol v prospech štátu, pokuty a peňažné sankcie a hotovosť, ktorá bola zabavená a prepadla v prospech štátu,

dlhy, ktoré vznikli na základe peňažnej sumy, ktorá bola priznaná ústrednej verejnej správe alebo obciam v platných súdnych príkazoch, rozsudkoch alebo rozhodnutiach a na základe rozhodnutí Európskej komisie o vrátení nezákonne poskytnutej štátnej pomoci,

dlhy, ktoré vznikli na základe rozhodnutia v trestnej veci, ktoré má účinok *res judicata*,

neoprávnené vyplatené alebo nadmerne vyplatené sumy a nezákonne prijaté alebo nezákonne uhradené sumy v rámci projektov spolufinancovaných z predvstupových finančných nástrojov, operačných programov, štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu Európskej únie, európskych poľnohospodárskych fondov, Európskeho fondu pre rybné hospodárstvo, schengenského nástroja a prechodného fondu vrátane súvisiaceho vnútroštátneho spolufinancovania, ktoré sa môžu vymáhať na základe administratívneho rozhodnutia, a iné pokuty a peňažné sankcie stanovené vo vnútroštátnom práve a práve Európskej únie,

úroky splatné z týchto pohľadávok.

Verejné pohľadávky zahŕňajú pohľadávky splatné do rozpočtu Európskej únie na základe rozhodnutí Európskej komisie, Rady Európskej únie, Súdneho dvora Európskej únie a Európskej centrálnej banky, ktorými sa ukladajú peňažné záväzky vymáhateľné podľa článku 299 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (predtým článok 256 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva), a pohľadávky členských štátov Európskej únie vymáhateľné na základe konečných rozhodnutí o konfiškácii alebo prepadnutí hotovosti alebo hotovostného ekvivalentu skonfiškovaného alebo prepadnutého majetku, ako aj rozhodnutí o uplatnení finančných sankcií uložených v iných členských štátoch Európskej únie, pokiaľ sú v Bulharsku uznané a vymáhateľné.

Bez ohľadu na to, či pohľadávka vznikla na základe obchodnej transakcie alebo verejného práva, musí sa potvrdiť ako platná a existujúca k dátumu vydania rozhodnutia súdu o žiadosti o začatie insolvenčného konania.

4. Insolvenčné konania sa začínajú proti insolventným obchodníkom. Insolvenčné konania sa začínajú aj proti spoločnostiam s ručením obmedzeným, akciovým spoločnostiam alebo komanditným spoločnostiam, ktoré sú nadmerne zadlžené. Platobná neschopnosť a nadmerná zadlženosť sú objektívne skutkové stavy, ktoré majú právne vymedzenie v Obchodnom zákonníku.

Obchodník je insolventný, keď nedokáže uhradiť:

peňažný záväzok, ktorý nadobudol splatnosť a ktorý súvisí s obchodnou transakciou alebo z nej vyplýva, vrátane platnosti, plnenia, neplnenia, ukončenia, anulovania a zrušenia tejto transakcie alebo dôsledkov jej ukončenia,

dlh podľa verejného práva voči ústrednej verejnej správe a obciam, ktorý vznikol v súvislosti s obchodnými činnosťami obchodníka,

záväzok v podobe súkromných pohľadávok štátu,

záväzok úhrady miezd aspoň tretine zamestnancov, ktoré sa nevyplatili počas obdobia viac ako dvoch mesiacov.

Obchodník sa pokladá za neschopného splácať dlh, ktorý nadobudol splatnosť podľa prvej hypotézy, ak pred podaním žiadosti o začatie insolvenčného konania tento obchodník počas posledných troch rokov nepredložil finančné správy na uverejnenie v obchodnom registri.

Dlžník sa pokladá za insolventného, ak pozastavil platby. Dlžník sa považuje za subjekt s pozastavenými platbami, aj keď v plnej výške alebo čiastočne splatil svoje dlhy voči niektorým veriteľom. Platobná neschopnosť sa predpokladá aj v prípade, ak v rámci vykonávacieho konania, ktoré sa začalo na základe konečného rozhodnutia v prospech veriteľa, ktorý podal žiadosť o začatie insolvenčného konania, dlh nebol splatený, buď čiastočne, alebo v plnej výške, do šiestich mesiacov od doručenia žiadosti o dobrovoľnú úhradu alebo oznámenia o dobrovoľnej úhrade dlžníkov.

Spoločnosť sa považuje za nadmerne zadlženú, ak jej aktíva nie sú dostatočné na krytie jej záväzkov.

5. Dlžník nezažíva dočasné ťažkosti, ale je v stave objektívnej a trvalej platobnej neschopnosti a nadmernej zadlženosti.

Príslušný insolvenčný súd je provinčný súd s jurisdikciou nad oblasťou, v ktorej má obchodník sídlo v čase podania žiadosti o začatie insolvenčného konania. Žiadosť o začatie insolvenčného konania, ktorú podá dlžník alebo likvidátor, súd okamžite prerokuje na neverejnom pojednávaní a oznámenie sa uverejní v obchodnom registri. Žiadosť o začatie insolvenčného konania, ktorú podá veriteľ, sa prerokuje na neverejnom pojednávaní súdu, na ktoré sa na žiadosť súdu musí dostaviť veriteľ a žiadateľ, a to najneskôr do 14 dní od podania žiadosti. Súd odloží konanie, ktoré sa začalo v súvislosti so žiadosťou o začatie insolvenčného konania, ktorú podal dlžník alebo likvidátor, ak do času, kým vydá rozhodnutie o žiadosti, podá žiadosť o začatie insolvenčného konania veriteľ. Do ukončenia prvého pojednávania v konaní, ktoré sa začalo v súvislosti so žiadosťou, ktorú podal veriteľ, môžu byť ostatní veritelia ustanovení ako strany konania a môžu predkladať námietky a písomné dôkazy. V deň podania žiadosti súd prideli podaniu číslo veci a stanoví dátum, ku ktorému musí o žiadosti rozhodnúť.

Dotknutá lehota nesmie byť dlhšia ako tri mesiace. Pokiaľ je to potrebné na zachovanie aktív dlžníka, insolvenčný súd môže pred rozhodnutím o žiadosti na návrh veriteľa alebo z vlastnej iniciatívy nariadiť tieto predbežné a ochranné opatrenia:

aby sa vymenoval správca konkurznej podstaty,

aby sa umožnilo zabezpečenie prostredníctvom obstarania, zaistenia majetku alebo iných ochranných opatrení,

aby sa pozastavilo exekučné konanie voči majetku dlžníka, s výnimkou exekučných konaní, ktoré sa začali podľa daňového poriadku a poriadku sociálneho poistenia,

aby sa umožnili opatrenia, ktoré sa podľa zákona stanovujú na ochranu dostupných aktív dlžníka,

aby sa zapečatili priestory, vybavenie, dopravné prostriedky atď., v ktorých je uložený osobný a huteľný majetok dlžníka, okrem priestorov určených na bývanie a ďalších priestorov, ktoré sú potrebné na to, aby dlžník mohol naďalej prevádzkovať činnosť alebo uchovávať tovar rýchlo podliehajúci skaze.

Ak veriteľ žiada o prijatie opatrení, súd ich pripustí, pokiaľ je návrh veriteľa podložený presvedčivými písomnými dôkazmi a/alebo pokiaľ sa poskytne zábezpeka vo výške, ktorú určí súd, na odškodnenie dlžníka, ak sa následne rozhodne, že dlžník nie je insolventný ani nadmerne zadlžený. Ochranné opatrenia sú v prospech všetkých veriteľov konkurznej podstaty a súd ich môže zrušiť, ak už nie sú potrebné na zachovanie konkurznej podstaty a zabezpečenie práv veriteľov.

Rozhodnutie o prijatí opatrení sa oznámi osobe, na ktorú sa opatrenia vzťahujú, a osobe, ktorá žiadala o ich uloženie. Rozhodnutie je okamžite vykonateľné a možno sa proti nemu odvolať do siedmich dní od doručenia oznámenia, pričom odvolanie nemá odkladný účinok. Ochranné opatrenia sa považujú za zrušené od dátumu zápisu rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o začatie insolvenčného konania. Ochranné opatrenia sa uplatňujú do dátumu rozhodnutia o začatí insolvenčného konania.

Keď sa zistí platobná neschopnosť alebo nadmerná zadlženosť, súd rozhodnutím uvedeným v článku 630 ods. 1 Obchodného zákonníka vyhlási platobnú neschopnosť alebo nadmernú zadlženosť, určí dátum jej začiatku, začne insolvenčné konanie, vymenuje dočasného správcu konkurznej podstaty, pripustí

zabezpečenie prostredníctvom obstavenia, zhabania nehnuteľnosti alebo iných ochranných opatrení a stanoví dátum prvej schôdze veriteľov v lehote najviac jedného mesiaca od dátumu rozhodnutia.

Ak je zrejme, že pokračovaním prevádzky sa poškodí konkurzná podstata, súd môže na návrh dlžníka alebo správcu konkurznej podstaty, orgánu vnútroštátnej finančnej správy alebo veriteľa vyhlásiť dlžníka za insolventného rozhodnutím podľa článku 630 ods. 2 Obchodného zákonníka a nariadiť, aby prestal podnikáť, a to buď od dátumu rozhodnutia o začatí insolvenčného konania alebo od neskoršieho dátumu pred uplynutím lehoty na navrhnutie plánu ozdravenia. V prípade rozhodnutia o začatí insolvenčného konania proti prevádzkovateľovi vodovodnej a kanalizačnej siete súd nesmie takémuto subjektu nariadiť, aby ukončil činnosť, kým sa v príslušnej oblasti neurčí nový prevádzkovateľ vodovodnej a kanalizačnej siete.

Rozhodnutie o začatí insolvenčného konania je záväzné pre všetky strany.

Po začatí insolvenčného konania alebo uložení predbežných a ochranných opatrení súdom dlžník ďalej obchoduje pod dohľadom správcu konkurznej podstaty a môže uzatvárať nové zmluvy len s predchádzajúcim súhlasom správcu konkurznej podstaty a pod podmienkou, že bude naďalej dodržiavať opatrenia, ktoré boli nariadené v rozhodnutí o začatí insolvenčného konania. Ak súd zistí, že úkonmi dlžníka sa poškodzujú záujmy veriteľov, môže dlžníka zbaviť práva spravovať svoj majetok a nakladať s ním a môže toto právo udeliť správcovi konkurznej podstaty.

Rozhodnutím podľa článku 631 Obchodného zákonníka súd zamietá žiadosť o začatie insolvenčného konania, ak zistí, že ťažkosti dlžníka sú dočasné alebo že jeho aktíva sú dostatočné na krytie jeho dlhov bez toho, aby boli dotknuté záujmy veriteľov.

Ak dostupné aktíva nie sú dostatočné na úhradu počiatočných trov insolvenčného konania a trovy neboli uhradené vopred, súd prijme rozhodnutie podľa článku 632 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorým vyhlási platobnú neschopnosť alebo nadmernú zadlženosť, určí dátum jej začiatku, začne insolvenčné konanie, pripustí zabezpečenie prostredníctvom obstavenia, zhabania nehnuteľnosti alebo iných ochranných opatrení, nariadi, aby spoločnosť prestala obchodovať, vyhlási dlžníka za insolventného a pozastaví konanie bez toho, aby nariadil vyčiarknutie obchodníka z obchodného registra. Pozastavené konanie sa môže znovu začať na žiadosť dlžníka alebo veriteľa do jedného roka od zapísania rozhodnutia v obchodnom registri. Konanie sa môže znovu začať, ak žiadateľ môže preukázať, že sú k dispozícii dostatočné aktíva, alebo ak zloží sumu potrebnú na úhradu počiatočných trov. Ak nijaká zo strán nepožiada o obnovenie konania, súd konanie ukončí a nariadi vyčiarknutie dlžníka z obchodného registra. Rovnaké pravidlá sa uplatňujú, ak sa počas insolvenčného konania zistí, že dostupné aktíva dlžníka nie sú dostatočné na úhradu nákladov insolvenčného konania.

Proti rozhodnutiam podľa článkov 630 a 632 Obchodného zákonníka je možné podať odvolanie do siedmich dní od ich zapísania v obchodnom registri a proti rozhodnutiu, ktorým sa zamietá žiadosť o začatie insolvenčného konania, je možné podať odvolanie do siedmich dní od dátumu jeho oznámenia v súlade s postupom stanoveným v Občianskom súdnom poriadku. Rozhodnutie podľa článku 630 je vykonateľné s okamžitým účinkom.

Insolvenčné konania sa považujú za začaté od dátumu zápisu rozhodnutia podľa článku 630 ods. 1 Obchodného zákonníka. Keď sa rozhodnutie o začatí insolvenčného konania zruší, obstavenie a zhabanie nehnuteľností sa považujú za zrušené, práva dlžníka sa obnovujú a právomoci správcu konkurznej podstaty sa ukončujú k dátumu zapísania konečného rozsudku v obchodnom registri.

Súd schvaľuje alebo zamietá plán ozdravenia podniku osobitným rozhodnutím. Schválením plánu ozdravenia súd ukončí insolvenčné konanie a vymenuje dozorný orgán navrhnutý v pláne alebo zvolený schôdzou veriteľov. Proti rozhodnutiu je možné podať odvolanie do siedmich dní od dátumu zápisu do obchodného registra.

Rozhodnutím stanoveným v článku 710 Obchodného zákonníka vyhlási súd dlžníka za insolventného v prípade, že sa v príslušnej zákonnej lehote nepredloží nijaký plán ozdravenia, alebo ak navrhnutý plán nie je prijatý alebo schválený. Rovnaké pravidlá sa uplatňujú v prípadoch stanovených v článku 630 ods. 2, článku 632 ods. 1 a článku 709 ods. 1 Obchodného zákonníka (obnovenie konania v prípade, že dlžník neplní svoje záväzky podľa plánu ozdravenia). Rovnakým rozhodnutím súd vyhlási dlžníka za insolventného, nariadi, aby insolventný podnik prestal obchodovať, pripustí všeobecné obstavenie a zhabanie majetku dlžníka, ukončí právomoci riadiacich orgánov dlžníka, ktorý je právnickou osobou, odníme dlžníkovi právo spravovať konkurznú podstatu a nakladať s ňou a nariadi speňaženie aktív konkurznej podstaty a rozdelenie výnosov. Rozhodnutie o vyhlásení platobnej neschopnosti sa uplatňuje na všetky strany a je podmienené zápisom v obchodnom registri. Rozhodnutie je vykonateľné s okamžitým účinkom a je možné sa proti nemu odvolať do siedmich dní od dátumu zápisu.

Od zápisu rozhodnutia o vyhlásení platobnej neschopnosti v obchodnom registri sa nehnuteľný a huteľný majetok dlžníka a jeho pohľadávky voči tretím stranám v dobrej viere považujú za zablokované. Všeobecné zablokovanie nehnuteľností a plavidiel, ktorých vlastníkom je dlžník, sa zapisuje do notárskych registrov a lodných registrov na základe rozhodnutia, ktorým bol dlžník vyhlásený za insolventného a ktoré bolo zapísané do obchodného registra. Všetky peňažné a nepeňažné záväzky dlžníka sa stanú voči nemu vykonateľnými od dátumu rozhodnutia o vyhlásení platobnej neschopnosti. Trhová hodnota nepeňažných pohľadávok v peniazoch sa určí k dátumu vydania rozhodnutia. Nepeňažné záväzky sa speňažia na základe ich trhovej hodnoty k dátumu vydania rozhodnutia o začatí insolvenčného konania.

Rozsudky zahraničných súdov o vyhlásení platobnej neschopnosti sa v Bulharsku uznávajú na základe reciprocity, ak boli vydané orgánom štátu, v ktorom má dlžník svoje sídlo. Na žiadosť dlžníka, správcu konkurznej podstaty vymenovaného zahraničným súdom alebo veriteľa môže bulharský súd začať vedľajšie insolvenčné konanie proti obchodníkovi, ktorého zahraničný súd vyhlásil za insolventného, ak tento obchodník vlastní v Bulharsku značné aktíva. V tomto prípade sa rozhodnutie uplatňuje len na aktíva dlžníka v Bulharsku.

3 Ktorý majetok tvorí súčasť konkurznej podstaty? Ako sa nakladá s majetkom, ktorý dlžník nadobudne alebo mu prípadne po začatí insolvenčného konania?

Od dátumu rozhodnutia o začatí insolvenčného konania sa majetok dlžníka stáva konkurznou podstatou, z ktorej sa majú uspokojiť pohľadávky všetkých veriteľov vyplývajúce z obchodných a neobchodných dlhov.

Podľa vnútroštátneho práva konkurzná podstata zahŕňa:

aktíva, ktoré dlžník vlastnil k dátumu rozhodnutia o začatí insolvenčného konania,

aktíva, ktoré dlžník nadobudol po dátume rozhodnutia o začatí insolvenčného konania,

aktíva dlžníka, ktorý je jediným spoločníkom, zahŕňajú polovicu osobného majetku, práva v osobnom majetku a peňažné vklady, ktoré sú v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov,

aktíva dlžníka, ktorý je spoločníkom s neobmedzeným ručením, zahŕňajú polovicu osobného majetku, práva v osobnom majetku a peňažné vklady, ktoré sú v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov.

Podiel alebo príspevok, ktorý neuhradil alebo ktorým neprispel spoločník s ručením obmedzeným, vyberie správca konkurznej podstaty, aby bol zaradený do konkurznej podstaty. Do konkurznej podstaty sa zaradia akékoľvek dodatočné novovybrané pohľadávky dlžníka, výnosy z predaja jeho aktív a sumy splatné veriteľom, ktoré boli nedobytné.

Ak predajná cena majetkovej položky, ktorá sa poskytla ako záloh alebo zábezpeka, presiahne výšku zabezpečenej pohľadávky vrátane kumulovaného úroku, zostatková suma sa zaradí do konkurznej podstaty. Rovnaké pravidlo sa uplatňuje na veriteľov, ktorým bolo poskytnuté právo na ponechanie zábezpeky.

Ak súd vyhlásil transakciu vo vzťahu k veriteľom konkurznej podstaty za neplatnú, aktíva, ktoré poskytla tretia strana, sa vráti, a ak takéto aktíva nie sú zaradené do konkurznej podstaty alebo ak sa dlhujú peniaze, tretia strana sa ustanoví ako veriteľ v konaní.

Ak výnosy zo speňaženia aktív, na ktoré sa vzťahujú ochranné opatrenia uložené pred začatím insolvenčného konania na zabezpečenie verejných dlhov alebo vo vzťahu ku ktorým prebieha exekučné konanie na výber verejných dlhov, presiahnu výšku pohľadávky vrátane vzniknutých úrokov a vzniknutých výdavkov na exekúciu, súdny vykonávateľ poukáže zostatkovú sumu na bankový účet konkurznej podstaty. Ak súdny vykonávateľ nespeňaží aktíva počas obdobia šiestich mesiacov od začiatku insolvenčného konania, aktívum prechádza od súdneho vykonávateľa k správcovi konkurznej podstaty a speňaží sa v insolvenčnom konaní. Ak sa platba v prospech žiadateľa uskutoční medzi dátumom, ku ktorému bolo pozastavené exekučné konanie, a zápisom rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, vyplatená suma sa vráti do konkurznej podstaty. Ak sa podniknú kroky na realizáciu zábezpeky v prospech zabezpečeného veriteľa, podiel výnosov, ktorý presahuje výšku zábezpeky, sa pripojí ku konkurznej podstate.

Konkurzná podstata nezahŕňa:

neskonfiškovateľné aktíva dlžníka a spoločníka s neobmedzeným ručením,

finančné záruky uvedené v článkoch 22 písm. h) a 63 písm. a) bode 2 zákona o podzemných prírodných zdrojoch,

aktíva prevádzkovateľov vodovodnej a kanalizačnej siete potrebné na ich primárne úkony, kým sa v príslušnej oblasti neurčí nový prevádzkovateľ vodovodnej a kanalizačnej siete,

sumy uložené na bankovom účte podľa článku 60 ods. 2 zákona o nakladaní s odpadmi.

Podľa vnútroštátneho práva (články 444 – 447 Občianskeho súdneho poriadku) nemôžu byť predmetom exekúcie tieto položky osobného majetku dlžníka, ktorý je fyzickou osobou:

predmety určené na bežné používanie dlžníkom a jeho rodinou, ako sa uvádzajú v zozname prijatom Radou ministrov,

potraviny nevyhnutné na výživu dlžníka a jeho rodiny počas obdobia jedného mesiaca alebo v prípade poľnohospodárskych výrobcov do novej žatvy alebo ich ekvivalent v iných poľnohospodárskych výrobkoch,

palivo nevyhnutné na vykurovanie, varenie a osvetlenie na obdobie troch mesiacov,

stroje, nástroje, zariadenia a knihy, ktoré sa považujú za základné osobné vlastníctvo a ktoré samostatne zárobkovo činnému odborníkovi alebo remeselníkovi umožňujú pokračovať vo vykonávaní jeho povolania,

pozemky dlžníka, ktorý je poľnohospodárskym výrobcom: záhrady a vinohrady s rozlohou až do 0,5 ha alebo polia s rozlohou až do 3 ha vrátane potrebných poľnohospodárskych strojov, nástrojov, hnojív, prípravkov na ochranu rastlín a semien na vysievanie na obdobie jedného roka,

záprah ťažných zvierat, krava a päť malých poľnohospodárskych zvierat, desať úlov a domáca hydina vrátane potrebného krmiva až do novej žatvy alebo kým sa zvieratá môžu vypustiť na pastvu,

obydlie dlžníka, ak ani dlžník, ani nijakí členovia jeho rodiny, s ktorými sa delí o spoločný obývací priestor, nemajú iné obydlie, bez ohľadu na to, či v ňom dlžník býva alebo nie. Ak obydlie presahuje obývacie potreby dlžníka a členov jeho rodiny, ako sa určuje vyhláškou Rady ministrov, nadbytočná časť sa ponúkne na predaj, pokiaľ sú splnené podmienky stanovené v článku 39 ods. 2 zákona o vlastníctve,

iné neskonfiškovateľné majetkové položky a pohľadávky chránené pred exekúciou iným zákonom.

Uvedené zákazy sa neuplatňujú na veriteľov v súvislosti s majetkom, ktorý sa poskytol ako záloh alebo ako zábezpeka hypotéky, keď je žiadateľ veriteľom vo vzťahu k zálohu alebo zábezpeke hypotéky. V súvislosti s pôdou a obydľím dlžníka sa zákazy neuplatňujú na:

dlžníkov, ktorí dlhujú platby výživného, náhrady priznané podľa priestupkového zákona a finančné manko, ktoré sa má vyrovnat',

dlžníkov v iných prípadoch výslovne stanovených zákonom.

V prípade, že je predmetom exekúcie mzda dlžníka alebo iná odmena prijatá za prácu alebo dôchodok, ktorý presahuje výšku minimálnej mzdy, môžu sa vykonať tieto zrážky:

ak príjem osoby, ktorej bolo nariadené uhradiť uvedené náklady, predstavuje mesačnú mzdu, ktorá je vyššia ako minimálna mzda a nižšia ako dvojnásobok minimálnej mzdy – tretina tejto sumy, ak nemá nijaké deti, a štvrtina tejto sumy, ak má nezaopatrené deti;

ak príjem osoby, ktorej bolo nariadené uhradiť uvedené náklady, predstavuje mesačnú mzdu, ktorá je vyššia ako dvojnásobok minimálnej mzdy a nižšia ako štvornásobok minimálnej mzdy – polovica tejto sumy, ak nemá nijaké deti, a tretina tejto sumy, ak má nezaopatrené deti;

ak príjem osoby, ktorej bolo nariadené uhradiť uvedené náklady, predstavuje mesačnú mzdu, ktorá je vyššia ako štvornásobok minimálnej mzdy – časť, ktorá presahuje sumu rovnajúcu sa dvojnásobku minimálnej mzdy, ak nemá nijaké deti, a dva a pol násobku minimálnej mzdy, ak má nezaopatrené deti.

V týchto prípadoch sa mesačná mzda alebo odmena vypočíta po odpočítaní dane a povinných platieb sociálneho poistenia. Tieto obmedzenia sa však neuplatňujú na pohľadávky, ktoré vznikli v súvislosti s platbami výživného. V tomto prípade sa suma priznaná na výživnom odpočíta v plnej výške a zrážky zo mzdy alebo z akejkoľvek inej odmeny za prácu alebo z dôchodku za iné záväzky osoby, ktorej bola nariadená úhrada nedoplatkov na výživnom, sa vykonajú zo zostatku celkového príjmu tejto osoby. Exekúcia voči pohľadávkam na výživnom sa nepovoľuje. Exekúcia voči štipendiu sa povoľuje výhradne vo vzťahu k pohľadávkam, ktoré vznikli v súvislosti s platbami výživného.

Ak sa dlžník, ktorý je fyzickou osobou, vzdá ochrany poskytnutej vo vzťahu k jeho osobnému majetku, mzde alebo inej odmene za prácu alebo dôchodku, tento jeho úkon je neplatný.

V článku 22 písm. h) a článku 63 písm. a) bode 2 zákona o podzemných prírodných zdrojoch sa stanovujú požiadavky týkajúce sa finančných záruk, ktoré prevádzkovateľ, držiteľ povolenia alebo koncesionár musí poskytnúť ministerstvu energetiky pred začatím úkonov na základe licencie, a najmä:

neodvolateľná banková záruka vydaná v prospech ministerstva energetiky, zverenecký účet v banke, ktorú určí prevádzkovateľ a ktorá je prijateľná pre ministerstvo energetiky, poisťna zmluva, v ktorej sa ako príjemca uvedie ministerstvo energetiky, dokumentárny akreditív, podľa ktorého sa finančné prostriedky môžu čerpať len na plnenie určených činností, alebo iná zákonná zábezpeky, ktoré sa prekonzultovali s ministerstvom energetiky.

V článku 60 ods. 2 zákona o nakladaní s odpadmi sa stanovujú požiadavky týkajúce sa záruk, ktoré sa majú poskytnúť na krytie budúcich nákladov spojených s uzavretím skládky a následnou starostlivosťou, takto: mesačné zrážky uhrádzané na zverenecký účet regionálnej služby pre kontrolu životného prostredia a vody (RIOSV) zodpovednej za oblasť, v ktorej sa skládka nachádza, mesačné zrážky uhrádzané na účet s osobitným účelom zablokovaný až do dokončenia a schválenia všetkých opatrení súvisiacich s uzavretím skládky a následnou starostlivosťou, okrem prípadov, keď sa použitie vložených finančných prostriedkov výslovne povolí, alebo banková záruka vydaná v prospech príslušnej služby RIOSV zodpovednej za oblasť, v ktorej sa skládka nachádza.

Na záverečnej schôdzi veriteľov sa prijíma uznesenie o nepredajnom osobnom majetku v konkurznej podstate a môže sa rozhodnúť, že osobný majetok so zanedbateľnou hodnotou alebo pohľadávky, ktorých vymáhanie by bolo neprimerane zložité, sa vráti dlžníkovi.

Po splatení všetkých dlhov v plnej výške sa zostatok konkurznej podstaty vráti dlžníkovi.

4 Aké právomoci má dlžník, resp. správca?

Dlžník a správca konkurznej podstaty majú v insolvenčnom konaní tieto práva:

vznášať námietky proti súvahe a správe, ktoré vypracoval likvidátor, ak sa konanie začalo proti spoločnosti v likvidácii. Súd rozhodne o námietke do štrnástich dní v rozhodnutí, proti ktorému nie je možné odvolanie,

požiadať súd, aby vyhlásil dlžníka za insolventného a nariadil mu, aby prestal obchodovať, a to buď k dátumu rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý však musí nastať pred uplynutím lehoty určenej na predloženie návrhu plánu ozdravenia, ak je zrejmé, že pokračovaním prevádzky by sa spôsobila ujma na konkurznej podstate,

požiadať súd, aby pripustil preventívne opatrenia stanovené podľa zákona s cieľom zabezpečiť dostupné aktíva dlžníka,

navrhnúť plán ozdravenia,

požiadať súd, aby zvolal schôdzu veriteľov.

Úkony dlžníka a správcu konkurznej podstaty sa zaznamenávajú vo verejnom registri, ktorý sa môže spravovať v elektronickej forme a je dostupný v podateľni insolvenčného súdu.

Dlžník, jeho zástupca a správca konkurznej podstaty sa nemôžu priamo ani prostredníctvom náhradníka alebo inej spriaznenej strany zúčastňovať na ponukových konaniach ani sa zúčastňovať ako kupujúci na aukciách určených na predaj osobného majetku alebo vlastníckych práv zahrnutých do konkurznej podstaty. Keď vlastnícke právo nadobudne neoprávnený uchádzač, predaj je neplatný a peniaze, ktoré kupujúci zaplatil, sa zdržia a použijú na uspokojenie pohľadávok veriteľov.

Po začatí insolvenčného konania alebo uložení predbežných a ochranných opatrení súdom dlžník ďalej obchoduje pod dohľadom správcu konkurznej podstaty a môže uzatvárať nové zmluvy len s predchádzajúcim súhlasom správcu konkurznej podstaty a pod podmienkou, že bude naďalej dodržiavať opatrenia, ktoré boli nariadené v rozhodnutí o začatí insolvenčného konania.

Ak súd zistí, že úkonmi dlžníka sa poškodzujú záujmy veriteľov, môže dlžníka zbaviť práva spravovať svoj majetok a nakladať s ním a môže toto právo udeliť správcovi konkurznej podstaty.

Dlžník

Pri vzniku platobnej neschopnosti alebo nadmernej zadlženosti musí dlžník do 30 dní požiadať súd o povolenie na začatie insolvenčného konania. Žiadosť podáva dlžník, jeho dedič, riadiaci orgán alebo zástupca, likvidátor obchodného podniku alebo spoločník s neobmedzeným ručením. Ak žiadosť podáva zástupca, vyžaduje sa výslovné splnomocnenie. Dlžník môže v žiadosti navrhnúť plán ozdravenia a určiť osobu, ktorá spĺňa požiadavky stanovené pre správcov konkurznej podstaty, ktorí sa majú vymenovať, ak súd nariadi, aby sa začalo insolvenčné konanie.

Dlžník konajúci osobne alebo prostredníctvom splnomocneného zástupcu môže vykonávať všetky potrebné procesné úkony v insolvenčnom konaní a v konaní, ktoré sa začalo vo vzťahu k žalobám o určovací rozsudok a žiadostiam o potvrdenie, s výnimkou tých, ktoré patria do výhradnej právomoci správcu konkurznej podstaty.

Dlžník a jeho rodina majú za určitých podmienok nárok na platby výživného. Výšku platby určí súd a táto suma predstavuje trovy insolvenčného konania.

Dlžník sa môže zúčastňovať na schôdzach veriteľov, ak to považuje za potrebné.

Súd môže na návrh dlžníka zrušiť uznesenie schôdze veriteľov, ak je nezákonné alebo nanajvýš škodlivé pre záujmy niektorých veriteľov.

Dlžník môže do siedmich dní od uverejnenia zoznamov prípustných a zamietnutých pohľadávok v obchodnom registri podať písomnú námietku, ktorej kópia sa zasiela správcovi konkurznej podstaty, proti akejkoľvek pohľadávke, ktorú pripustil alebo zamietol správca konkurznej podstaty. Dlžník môže do štrnástich dní od uverejnenia súdneho príkazu, ktorým sa schvaľuje zoznam, v obchodnom registri, podať žalobu o určovací rozsudok podľa článku 694 Obchodného zákonníka, ak súd zamietne jeho námietku proti pohľadávke, ktorú schválil správca konkurznej podstaty, alebo ak zahrnie pohľadávku do zoznamu schválených pohľadávok.

Dlžník môže súd požiadať, aby odvolal vymenovaného správcu konkurznej podstaty, ak si správca konkurznej podstaty neplní svoje povinnosti alebo ak koná spôsobom, ktorý poškodzuje záujmy veriteľa alebo dlžníka.

Dlžník môže namietať proti vydaniu súdneho príkazu pri predaji osobného majetku a vlastníckych práv v konkurznej podstate.

Dlžník môže na súde podať písomnú námietku proti distribučnému účtu a namietať proti súdnemu príkazu, ktorým bol účet schválený.

Dlžník môže súd požiadať, aby v čase schvaľovania plánu ozdravenia osobitným rozhodnutím alebo k neskoršiemu dátumu s cieľom zabezpečiť zachovanie aktív a umožniť vykonávanie plánu určil aktíva, ktorými môže dlžník disponovať len s predchádzajúcim súhlasom dozorného orgánu, alebo v prípade, že neexistuje nijaký dozorný orgán, s predchádzajúcim súhlasom súdu, alebo aby nahradil jedného alebo viacerých členov dozornej rady.

Podľa článku 740 Obchodného zákonníka môže dlžník v ktoromkoľvek štádiu konania uzavrieť dohodu so všetkými veriteľmi s uznanými pohľadávkami na účel urovnania ich peňažných pohľadávok. V tomto prípade správca konkurznej podstaty nezastupuje dlžníka ako stranu. Ak dlžník neplní svoje záväzky podľa tejto dohody, veritelia, ktorých pohľadávky predstavujú aspoň 15 % celkovej sumy pohľadávok, môžu požiadať o obnovenie insolvenčného konania. Dlžník môže požiadať o obnovenie insolvenčného konania do jedného roka od dátumu zápisu rozhodnutia o pozastavení konania v obchodnom registri, ak zistí, že sú k dispozícii dostatočné aktíva, alebo ak zloží sumu potrebnú na úhradu počiatočných trov konania.

Dlžník môže súd požiadať, aby obnovil pozastavené konanie do jedného roka od dátumu príkazu na pozastavenie konania, ak sa počas tohto obdobia uvoľnia sumy vyhradené pre napadnuté pohľadávky alebo ak sa objavia aktíva, ktoré neboli známe počas insolvenčného konania.

Dlžník môže súd požiadať, aby mu vydal rozhodnutie *restitutio in integrum*, pokiaľ ide o jeho obnoviteľné práva, ak v plnej výške splatí všetky dlhy, ktoré boli v konaní uznané ako prípustné, vrátane vzniknutých úrokov a výdavkov. Práva dlžníka sa obnovia bez splatenia všetkých dlhov v plnej výške, ak bola platobná neschopnosť spôsobená nepriaznivým podnikateľským a hospodárskym vývojom. Práva spoločníkov s neobmedzeným ručením sa obnovia za rovnakých podmienok. Proti rozhodnutiu súdu, ktorým sa udeľuje *restitutio in integrum*, nie je možné odvolanie. Dlžník má sedem dní na to, aby napadol rozhodnutie, ktorým sa jeho žiadosť zamieta. Konečné rozhodnutie sa zapíše do spisu insolventného obchodníka, ktorý sa vedie v obchodnom registri.

Dlžník môže predložiť námietky proti záverečnej správe správcu konkurznej podstaty, ktorá bola vypracovaná pred ukončením jeho menovania, do siedmich dní od dátumu, ku ktorému sa správa predložila súdu. Súd rozhodne o správe do štrnástich dní a proti jeho rozhodnutiu nie je možné odvolanie.

Dlžníkovi sa zostatok konkurznej podstaty, ak existuje, môže odovzdať po úplnom a konečnom vyrovnaní všetkých jeho dlhov.

Ak sa žiadosť veriteľa o vyhlásenie platobnej neschopnosti zamietne v konečnom rozsudku, dlžník, či už fyzická alebo právnická osoba, má nárok na náhradu, ak veriteľ konal úmyselne alebo s hrubou neobanlivosťou. Náhrada prináleží za každú hmotnú aj nehmotnú škodu, ktorá vznikla ako priamy dôsledok protiprávneho činu. Ak k škodám prispeli úkony dlžníka, náhrada sa môže znížiť. Ak žiadosť o povolenie na začatie insolvenčného konania podali viacerí veritelia, sú zodpovední spoločne a nerozdielne.

Dlžník musí najneskôr do štrnástich dní od začiatku insolvenčného konania predložiť súdu a správcovi konkurznej podstaty tieto dokumenty:

potrebné informácie o podnikaní spoločnosti a majetku dlžníka;

zoznam platieb v hotovosti alebo bankovým prevodom v sume prevyšujúcej 1 200 BGN, ktoré sa vykonali za posledných šesť mesiacov pred začiatkom platobnej neschopnosti;

zoznam platieb, ktoré dlžník uhradil spriazneným stranám počas obdobia posledných dvanástich mesiacov pred začiatkom platobnej neschopnosti;

notársky overené vyhlásenie, v ktorom sa uvedú všetky položky osobného majetku, vlastnícke práva a pohľadávky s menami a adresami ich dlžníkov.

Dlžník poskytne súdu alebo správcovi konkurznej podstaty informácie o svojich aktívach a podnikaní vrátane všetkých príslušných dokumentov do siedmich dní od dátumu, keď bol o to písomne požiadaný. Informácie musia byť aktuálne k dátumu tejto žiadosti. Inak súd uloží pokutu.

Najneskôr do jedného mesiaca od dátumu rozhodnutia o pozastavení insolvenčného konania z dôvodu neuhradenia počiatočných trov insolvenčného konania musí dlžník ukončiť pracovný pomer svojich pracovníkov a zamestnancov, informovať príslušné miestne riaditeľstvo vnútroštátnej finančnej správy, vydať príslušné dokumenty potvrdzujúce pracovnú skúsenosť a dĺžku pracovného pomeru na účely sociálneho poistenia pre uvedených pracovníkov a zamestnancov, vypracovať referenčný dokument, v ktorom sa uvedú všetky osoby so zaručenými pohľadávkami podľa zákona o zaručených pohľadávkach pracovníkov a zamestnancov v prípade platobnej neschopnosti zamestnávateľa a vyhlášok, ktorými sa stanovujú pravidlá na jeho vykonávanie, a odovzdať záznamy spoločnosti príslušnej miestnej pobočke Národného inštitútu sociálneho zabezpečenia.

Dlžník predkladá najmenej raz za štvrtrok správu o svojej činnosti a opatreniach prijatých na vykonávanie plánu ozdravenia dozornému orgánu stanovenému v tomto pláne a informuje tento orgán o všetkých okolnostiach, ktoré môžu mať významný vplyv na ozdravenie.

Riadiace orgány dlžníka musia získať predchádzajúci súhlas dozorných orgánov pred rozhodnutím o týchto záležitostiach:

reštrukturalizácia dlžníka,

uzavretie alebo prevod podnikov alebo ich podstatných častí,

majetkové transakcie, ktoré nie sú bežnými úkonmi, a transakcie súvisiace s riadením obchodnej činnosti dlžníka,

podstatná zmena obchodnej činnosti dlžníka,

podstatné organizačné zmeny,

zriadenie dlhodobej spolupráce, ktorá je nevyhnutná na vykonávanie plánu ozdravenia, alebo prerušenie takejto spolupráce,

otvorenie alebo zatvorenie pobočiek.

Plán ozdravenia schválený súdom je pre dlžníka povinný, pričom dlžník musí bezodkladne vykonať stanovené štrukturálne zmeny.

Dlžník sa musí zdržať úkonov a transakcií uvedených v článkoch 645, 646 a 647 Obchodného zákonníka v lehotách a za podmienok, ktoré sú v nich stanovené, inak môžu byť tieto úkony a transakcie vyhlásené za neplatné vo vzťahu k veriteľom v insolvenčnom konaní.

Správca konkurznej podstaty

Podľa bulharských právnych predpisov je správca konkurznej podstaty fyzická osoba, ktorá spĺňa tieto požiadavky:

nebola v dospelosti odsúdená za úmyselný závažný trestný čin, pokiaľ sa na ňu nevzťahuje úplná súdna rehabilitácia;

nie je manželom/manželkou ani pokrvným príbuzným dlžníka alebo veriteľa v priamej línii; nie je príbuzným dlžníka alebo veriteľa vo vedľajšej línii až po šesť pokolení a v spríbuznenej línii až po tri pokolenia;

nie je veriteľom v insolvenčnom konaní;

nie je insolventným dlžníkom, ktorému nebolo vydané rozhodnutie *restitutio in integrum*;

nemá s dlžníkom ani s veriteľom nijaké vzťahy, ktoré by mohli viesť k odôvodnenému podozreniu, pokiaľ ide o jej nestrannosť;

má vysokoškolské vzdelanie v oblasti ekonómie alebo práva a najmenej tri roky príslušnej odbornej praxe;

úspešne absolvovala kompetenčnú skúšku v súlade s pravidlami a postupom, ktoré sa stanovujú v osobitnom právnom predpise, a bola zapísaná do zoznamu odborníkov, ktorí spĺňajú kritériá na vymenovanie do funkcie správcu konkurznej podstaty, ktorý schválilo ministerstvo spravodlivosti a ktorý bol uverejnený v štátnom vestníku;

nebola odvolaná z funkcie správcu konkurznej podstaty z dôvodu porušenia svojich povinností alebo z dôvodu úkonov, ktorými sa poškodili záujmy veriteľov alebo dlžníka; nebola vyčiarknutá z registra, ktorý vedie centrálna banka, alebo odvolaná na základe uváženia fondu alebo na návrh ministerstva financií za porušenie povinností alebo za úkon, ktorým sa poškodzujú záujmy veriteľov;

neuplatňovali sa proti nej opatrenia podľa článku 65 ods. 2 bodu 11 zákona o bankách alebo článku 103 ods. 2 bodu 16 zákona o úverových inštitúciách.

Ministerstvo spravodlivosti vyčiarkne správcu konkurznej podstaty zo zoznamu, ak sa zistí porušenie právomocí a povinností zverených kancelárii správcu konkurznej podstaty, bez ohľadu na to, či porušenie stanovil insolvenčný súd, a zabezpečí uverejnenie zmeneného zoznamu v štátnom vestníku.

Právomoci zverené správcovi konkurznej podstaty môže vykonávať viacero osôb. V tomto prípade sa rozhodnutia prijímajú jednomyseľne a úkony sa vykonávajú spoločne, pokiaľ veritelia alebo – v prípade sporu medzi stranami vykonávajúcimi povinnosti správcu konkurznej podstaty – súd nerozhodnú inak. Ak právomoci zverené správcovi konkurznej podstaty vykonáva viacero osôb, ktoré prijímajú rozhodnutia jednomyseľne a konajú spoločne, ich zodpovednosť je spoločná a nerozdielna.

Správca konkurznej podstaty musí uhrádzať povinný ročný poplatok za svoju odbornú prípravu. Správca konkurznej podstaty, ktorý včas neuhradí príslušný príspevok, sa môže vyčiarknuť z registra. Najneskôr do troch dní od určenia správcu konkurznej podstaty a pred svojím potvrdením vo funkcii musí správca konkurznej podstaty uzavrieť poistenie zodpovednosti pri výkone povolania na celé trvanie insolvenčného konania, aby bol chránený pred žalobami o náhradu škody, ktoré vzniknú na základe porušenia povinností jeho úradu.

Ministerstvo spravodlivosti v súčinnosti s ministerstvom hospodárstva musí každoročne organizovať kurzy odbornej prípravy pre správcov konkurznej podstaty.

Podľa Obchodného zákonníka sa správcovia konkurznej podstaty delia do týchto kategórií:

dočasní správcovia konkurznej podstaty vymenovaní rozhodnutím o začatí insolvenčného konania,

dočasní správcovia konkurznej podstaty vymenovaní v rámci ochranného opatrenia,

stáli správcovia konkurznej podstaty, ktorí môžu byť zvolení schôdzou veriteľov alebo vymenovaní súdom, ak sa na vymenovaní nezhodne schôdza veriteľov, pomocní správcovia konkurznej podstaty,

správca konkurznej podstaty *ex officio* vymenovaní v čase odvolania stáleho správcu konkurznej podstaty, ktorí vykonávajú svoje funkcie až do vymenovania nového stáleho správcu konkurznej podstaty.

Právomoci dočasného správcu konkurznej podstaty sú totožné s právomocami stáleho správcu konkurznej podstaty. Dočasný správca konkurznej podstaty okrem toho do štrnástich dní od dátumu, ku ktorému sa ustanovilo insolvenčné konanie, vyhotoví tieto dokumenty:

zoznam veriteľov na základe účtovných kníh dlžníka, v ktorom sa uvedie výška ich pohľadávok a to, ktorí veritelia sú alebo boli spriaznení s dlžníkom v posledných troch rokoch pred začatím insolvenčného konania na základe informácií dostupných v obchodnom registri a v účtovných knihách dlžníka, osvedčenú kópiu účtovných kníh dlžníka,

pisomnú správu o dôvodoch platobnej neschopnosti, súčasných aktívach dlžníka, opatreniach prijatých na ich zachovanie a možnostiach záchrany podniku.

Dočasný správca konkurznej podstaty sa musí zúčastniť na prvej schôdzi veriteľov.

Insolvenčný súd vymenuje správcu konkurznej podstaty zvoleného na prvej schôdzi veriteľov, ak spĺňa uvedené požiadavky a poskytol svoj predchádzajúci písomný súhlas v podobe notársky overeného vyhlásenia, a určí dátum, ku ktorému sa správca konkurznej podstaty má ujať svojich povinností. Správca konkurznej podstaty v čase svojho menovania predkladá notársky overené vyhlásenie o existencii alebo neexistencii určitých právnych prekážok

vykonávania povinností svojho úradu uvedených v Obchodnom zákonníku, ako sú postavenie spoločníka v spoločnosti s ručením obmedzeným alebo akcionára v akciovej spoločnosti, súbežné vykonávanie povinností likvidátora a správcu konkurznej podstaty a vykonávanie iných platených funkcií. Správca konkurznej podstaty musí vznik ktorejkoľvek z týchto okolností oznámiť insolvenčnému súdu. Správca konkurznej podstaty sa musí ujať funkcie k dátumu, ktorý stanovil súd. Ak to neurobí, súd do siedmich dní nahradí vymenovaného správcu konkurznej podstaty inou osobou vybranou spomedzi osôb, ktoré boli

nominované prvou schôdzou veriteľov. Ak neboli predložené nijaké alternatívne nominácie, vymenuje sa správca konkurznej podstaty z príslušného zoznamu a zvolá sa nová schôdza veriteľov. Ak na schôdzi veriteľov nie je možné dospieť k dohode o vymenovaní správcu konkurznej podstaty alebo nie je možné rozhodnúť o jeho odmene, odmenu správcu konkurznej podstaty určí súd.

Súd odvoláva správcu konkurznej podstaty v týchto prípadoch:

na základe písomnej žiadosti správcu konkurznej podstaty;

na základe zriadenia poručníctva;

ak už správca konkurznej podstaty nespĺňa požiadavky stanovené zákonom;

na žiadosť veriteľov, ktorí sú držiteľmi viac ako polovice celkovej výšky pohľadávok;

na základe rozhodnutia prijatého na schôdzi veriteľov;

v prípadoch, keď správca konkurznej podstaty už nie je schopný vykonávať svoje právomoci;

v prípade úmrtia.

Súd môže z vlastnej iniciatívy alebo na návrh dlžníka, výboru veriteľov alebo veriteľa správcu konkurznej podstaty kedykoľvek odvolať, ak si neplní povinnosti alebo ak koná spôsobom, ktorý poškodzuje záujmy veriteľa alebo dlžníka. Správca konkurznej podstaty odvolaný na vlastnú žiadosť musí plniť svoje povinnosti až do vymenovania nového správcu konkurznej podstaty. Príkaz, ktorým sa správca konkurznej podstaty odvoláva, je okamžite vykonateľný a odvolanie proti nemu nemá odkladný účinok. Zrušením príkazu na odvolanie sa odvolaná strana opätovne neustanovuje za správcu konkurznej podstaty v insolvenčnom konaní. Súd zvolá schôdzu veriteľov s úlohou nominovať nového správcu konkurznej podstaty. Až do výberu náhradníka vykonáva funkciu správcu konkurznej podstaty správca *ex officio* vymenovaný súdom.

Správca konkurznej podstaty najneskôr do troch dní od prevzatia funkcie požiada o uvoľnenie zapečateného majetku dlžníka a zostaví súpis nehnuteľného a osobného majetku dlžníka, jeho hotovosti, cenností, cenných papierov, zmlúv, pohľadávok atď. vrátane položiek osobného majetku vo vlastníctve tretích strán. Správca konkurznej podstaty zostaví súpis a ak sa neskôr objavia ďalšie aktíva, vypracuje sa dopĺňujúci súpis. Od okamihu zostavenia súpisu správca konkurznej podstaty zodpovedá za aktíva, ktoré sú v ňom uvedené, pokiaľ neboli odovzdané do úschovy dlžníkovi alebo tretej strane.

Správca konkurznej podstaty má tieto práva:

zastupovať podnik;

spravovať jeho súčasné záležitosti;

dohliadať nad obchodnými činnosťami dlžníka v prípade obmedzenia práv dlžníka;

získavať a uchovávať účtovné knihy a vybavovať obchodnú korešpondenciu podniku;

skúmať a zisťovať aktíva dlžníka;

v prípadoch stanovených zákonom požadovať ukončenie, zrušenie alebo anulovanie zmlúv, ktorých zmluvnou stranou je dlžník;

zúčastňovať sa na súdnych procesoch, ktorých stranou je podnik, a podávať žaloby v jeho mene;

vymáhať peniaze dlžné dlžníkovi a vkladať výnosy na osobitný účet;

s povolením súdu disponovať peniazmi dlžníka uloženými na bankových účtoch, ak je to potrebné na spravovanie a zachovanie aktív dlžníka;

viest' prešetrovania s cieľom identifikovať veriteľov dlžníka;

konať na základe súdneho príkazu s cieľom zvolávať a organizovať schôdze veriteľov;

navrhnuť plán ozdravenia;

vykonávať úkony potrebné na ukončenie vlastníckych podielov dlžníka v iných spoločnostiach;

speňažiť konkurznú podstatu;

vykonávať iné úkony stanovené zákonom a nariadené súdom.

Všetky orgány a inštitúcie verejnej správy sú povinné pomáhať správcovi konkurznej podstaty pri plnení jeho povinností.

Od dátumu, ku ktorému rozhodnutie o začatí insolvenčného konania nadobudne konečnú platnosť, správca konkurznej podstaty prijíma peniaze vyplácané na úhradu pohľadávok dlžníka.

Správca konkurznej podstaty musí zabezpečiť, aby boli zoznamy prípustných a neprípustných pohľadávok a finančné výkazy bezodkladne po ich vypracovaní uverejnené v obchodnom registri a veriteľom a dlžníkovi ich sprístupniť v podateľni súdu.

Na účely rozšírenia konkurznej podstaty správca konkurznej podstaty vymáha podiely alebo príspevky, ktoré neuhradil spoločník s ručením obmedzeným, a podľa článkov 645, 646, 647 Obchodného zákonníka a článku 135 zákona o záväzkoch a zmluvách môže podať žalobu v súvislosti s insolvenčným konaním, ako aj žaloby o plnenie v súvislosti s týmito pohľadávkami. Keď žalobu podá veriteľ, súd ustanoví z úradnej moci správcu konkurznej podstaty za ďalšieho žalobcu. Správca konkurznej podstaty sa musí zúčastňovať na konaniach, ktoré sa začali v súvislosti so žalobou o určovací rozsudok, ktorú podal dlžník alebo veriteľ podľa článku 694 Obchodného zákonníka.

Správca konkurznej podstaty po získaní povolenia súdu dohodne predaj vlastníckych práv zahrnutých v konkurznej podstate, vypracuje rozpis rozdeľovania dostupných súm, ktoré sa majú rozdeliť medzi veriteľov s pohľadávkami podľa článku 722 ods. 1 Obchodného zákonníka v závislosti od ich postavenia, prednostných práv a zábezpeky, zabezpečí zapísanie tohto rozpisu v obchodnom registri a uhradza platby podľa tohto rozpisu. Správca konkurznej podstaty na základe súdneho príkazu vloží do banky sumy odložené v čase konečného rozdeľovania na pohľadávky, ktoré sa nevymohli alebo ktoré boli napadnuté.

Ak sa dlžník dohodne na vyrovaní so všetkými veriteľmi s prípustnými pohľadávkami, správca konkurznej podstaty nezastupuje dlžníka ako stranu.

Správca konkurznej podstaty musí vykonávať právomoci svojho úradu obozretne a riadne. Správca konkurznej podstaty nesmie delegovať svoje právomoci na tretiu stranu bez výslovného povolenia súdu. Správca konkurznej podstaty nesmie rokovať v mene dlžníka ani osobne, ani prostredníctvom spriaznenej osoby. Správca konkurznej podstaty nesmie nijakým spôsobom, ani priamo, ani prostredníctvom inej osoby, nadobúdať osobný majetok alebo vlastnícke práva z konkurznej podstaty. Toto obmedzenie sa uplatňuje aj na manžela/manželku správcu konkurznej podstaty, jeho príbuzných v priamej línii a na jeho príbuzných vo vedľajšej línii až do šiestich pokolení a v spríbuznenej línii až do troch pokolení. Správca konkurznej podstaty nesmie zverejniť nijaké skutočnosti, údaje ani informácie, o ktorých sa dozvedel v spojení s výkonom právomocí a povinností, ktoré boli zverené jeho úradu.

Ak správca konkurznej podstaty neplní svoje povinnosti alebo ich plní zle, súd môže uložiť správcovi konkurznej podstaty pokutu až do výšky mesačnej odmeny. Správca konkurznej podstaty je povinný zaplatiť náhradu vo výške rovnajúcej sa úroku stanovenému zákonom za akékoľvek oneskorenie vkladov prijatých súm v banke. Správca konkurznej podstaty je povinný nahradiť dlžníkovi a veriteľom akúkoľvek škodu, ktorá bola protiprávne spôsobená pri vykonávaní jeho povinností.

Pri ukončení svojho mandátu musí správca konkurznej podstaty bezodkladne odovzdať účtovné knihy, záznamy a závierky spolu s majetkom, ktorý prijal do úschovy, novému správcovi konkurznej podstaty alebo osobe určenej súdom a v prípade, že sa pred preskúmaním situácie prijme plán ozdravenia, dlžníkovi. Právomoci správcu konkurznej podstaty sa končia uzavretím insolvenčného konania. Správca konkurznej podstaty odovzdá účtovné knihy a zostatok majetku dlžníka jeho riadiacemu orgánu. Práva správcu konkurznej podstaty sa opätovne udedia na základe rozhodnutia o obnovení insolvenčného konania.

V roku 2017 sa zaviedla funkcia pomocného správcu konkurznej podstaty. Pomocný správca konkurznej podstaty je fyzická osoba, ktorá spĺňa všetky požiadavky stanovené pre správcov konkurznej podstaty okrem týchto požiadaviek: aby mal najmenej dva roky príslušnej odbornej praxe, aby absolvoval kompetenčnú skúšku v súlade s postupom stanoveným v osobitnom právnom predpise a bol zapísaný do zoznamu odborníkov, ktorí môžu byť vymenovaní za správcu konkurznej podstaty, ktorý prijalo ministerstvo spravodlivosti a ktorý bol uverejnený v štátnom vestníku. Na pomocných správcov konkurznej podstaty sa okrem toho nesmú nikdy uplatňovať opatrenia podľa článku 65 ods. 2 bodu 11 zákona o bankách alebo článku 103 ods. 2 bodu 16 zákona o úverových inštitúciách.

Aby bol uchádzač vymenovaný za pomocného správcu konkurznej podstaty, musí absolvovať kompetenčnú skúšku v súlade s postupom stanoveným v právnom predpise. Ministerstvo spravodlivosti vydá príkaz na zapísanie pomocných správcov konkurznej podstaty, ktorí spĺňajú príslušné kompetenčné požiadavky, do osobitného zoznamu.

Pomocní správcovia konkurznej podstaty môžu vykonávať niektoré úkony v právomoci správcu konkurznej podstaty, pričom konajú na pokyn správcu konkurznej podstaty a v súlade s príslušným postupom (na základe splnomocnenia s výslovným povolením súdu). Pomocný správca konkurznej podstaty môže podpisovať niektoré dokumenty súvisiace s činnosťou správcu konkurznej podstaty, pričom k svojmu podpisu doplní slovo „pomocný“. Pomocný správca konkurznej podstaty je so správcom konkurznej podstaty spoločne a nerozdielne zodpovedný za akúkoľvek škodu, ktorá bola protiprávne spôsobená pri vykonávaní ich povinností. Vzťahy medzi správcom konkurznej podstaty a pomocným správcom konkurznej podstaty sa upravujú zmluvou. Pri neexistencii osobitných pravidiel sa činnosť pomocných správcov konkurznej podstaty upravuje pravidlami platnými pre správcov konkurznej podstaty. Správca konkurznej podstaty vymenovaný rozsudkom, ktorý vydal zahraničný súd, vykonáva práva zverené jeho úradu v krajine, kde sa začalo insolvenčné konanie, pokiaľ jeho činnosť nie je v rozpore s verejným poriadkom v Bulharskej republike. Na žiadosť správcu konkurznej podstaty vymenovaného zahraničným súdom môže bulharský súd začať vedľajšie insolvenčné konanie proti obchodníkovi, ktorého zahraničný súd vyhlásil za insolventného, ak tento obchodník vlastní v Bulharsku značné aktíva. Schválenie plánu ozdravenia vo vedľajšom insolvenčnom konaní si vyžaduje súhlas správcu konkurznej podstaty v hlavnom konaní. Konkurzná odporovacia žaloba, ktorú podal správca konkurznej podstaty v hlavnom alebo vedľajšom insolvenčnom konaní, sa považuje za podanú v oboch konaniach.

5 Za akých podmienok je možné uplatniť započítanie?

V insolvenčnom konaní sa pohľadávka veriteľa môže započítať voči záväzku veriteľa, ktorý má voči dlžníkovi, ak oba dlhy existovali pred dátumom rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, boli vzájomne vykonateľné a rovnakej druhu a pohľadávka veriteľa sa stala splatnou. Ak sa pohľadávka veriteľa stane splatnou počas insolvenčného konania alebo v dôsledku rozhodnutia o vyhlásení dlžníka za insolventného, za predpokladu, že v dôsledku tohto rozhodnutia sú oba dlhy zaradené do rovnakej triedy, veriteľ môže svoj dlh započítať, až keď sa dlh stane splatným alebo ak boli oba dlhy zaradené na rovnakú úroveň. Vyhlásenie o započítaní sa musí oznámiť správcovi konkurznej podstaty.

Započítanie sa môže v prípade veriteľov konkurznej podstaty zrušiť, ak veriteľ pohľadávku získal a ak mu dlh vznikol pred dátumom rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, pričom v čase získania pohľadávky alebo vzniku dlhu vedel, že dlžník je insolventný alebo nadmerne zadlžený, alebo že bola podaná žiadosť o začatie insolvenčného konania. Bez ohľadu na čas, keď vzájomné dlhy vznikli, započítanie, ktoré dlžník uskutočnil po vyhlásení platobnej neschopnosti alebo nadmernej zadlženosti, ale nie skôr ako jeden rok pred dátumom, ku ktorému bola podaná žiadosť, je vo vzťahu k veriteľom konkurznej podstaty neplatné, okrem časti dlhu, ktorú by veriteľ mohol dostať v čase rozdelenia po speňažení aktív.

Žiadosť o zrušenie započítania môže podať správca konkurznej podstaty alebo v prípade, že správca konkurznej podstaty žiadosť nepodá, ktorýkoľvek veriteľ v insolvenčnom konaní do jedného roka od dátumu, ku ktorému sa začalo insolvenčné konanie, alebo k dátumu prijatia rozhodnutia o obnovení pozastaveného insolvenčného konania. Ak sa dlh započítal po dátume rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, lehota na podanie žiadosti o zrušenie započítania začína plynúť od dátumu vykonania započítania.

Začatie insolvenčného konania má odkladný účinok na všetky súdne procesy a rozhodcovské konania týkajúce sa majetkových, občianskoprávných a obchodných sporov, v ktorých je dlžník stranou konania (okrem pracovnoprávných sporov týkajúcich sa peňažných pohľadávok dlžníka). Toto ustanovenie sa neuplatňuje, ak k dátumu začatia insolvenčného konania v inej veci, v ktorej je dlžník odporcom, súd súhlasil s preskúmaním námietky, ktorú dlžník vzniesol proti započítaniu.

6 Aké účinky má insolvenčné konanie na zmluvné vzťahy dlžníka?

Najneskôr do jedného mesiaca od dátumu rozhodnutia o pozastavení insolvenčného konania z dôvodu neuhradenia počiatočných trov insolvenčného konania (rozhodnutie podľa článku 632 ods. 1 Obchodného zákonníka) musí dlžník ukončiť pracovný pomer svojich pracovníkov a zamestnancov, informovať príslušné miestne riaditeľstvo vnútroštátnej finančnej správy, vydať príslušné dokumenty potvrdzujúce pracovnú skúsenosť a dĺžku pracovného pomeru na účely sociálneho poistenia uvedených pracovníkov a zamestnancov, vypracovať referenčný dokument, v ktorom sa uvedú všetky osoby so zaručenými pohľadávkami podľa zákona o zaručených pohľadávkach pracovníkov a zamestnancov v prípade platobnej neschopnosti zamestnávateľa a vyhlášok, ktorými sa stanovujú pravidlá na jeho vykonávanie, a odovzdať záznamy spoločnosti príslušnej miestnej pobočke Národného inštitútu sociálneho zabezpečenia.

Správca konkurznej podstaty môže ukončiť akúkoľvek zmluvu, ktorej je dlžník zmluvnou stranou, na základe čiastočného alebo zásadného neplnenia zmluvy. V prípade vypovedania zmluvy správca konkurznej podstaty oznámi ukončenie zmluvy pätnásť dní vopred a musí odpovedať na žiadosti o informácie, ktoré zaslala druhá strana, pokiaľ ide o to, či sa zmluva ukončí alebo zostane platná na rovnaké obdobie. Ak správca konkurznej podstaty na žiadosť neodpovie, zmluva sa považuje za ukončenú. Ak sa zmluva ukončí, druhá strana má nárok na náhradu škody. V prípade, že zmluva, podľa ktorej dlžník uhrádza platby vo forme splátok, zostáva platná, správcovi konkurznej podstaty nevzniká nijaká povinnosť vyrovnáť akékoľvek nedoplatky podľa tejto zmluvy, ktoré vznikli pred dátumom rozhodnutia o začatí insolvenčného konania.

Od dátumu, ku ktorému rozhodnutie o začatí insolvenčného konania nadobudne konečnú platnosť, správca konkurznej podstaty prijíma peniaze vyplácané na úhradu pohľadávok dlžníka. Vyrovnanie pohľadávky dlžníka po dátume rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, ale pred dátumom zápisu tohto rozhodnutia, je platné, ak strana, ktorá pohľadávku vyrovnala, nebola informovaná o začatí insolvenčného konania, alebo v prípade, že bola o konaní informovaná, bol hospodársky úžitok, ktorým bola pohľadávka vyrovnaná, zaradený do konkurznej podstaty. Predpokladá sa dobrá viera, pokiaľ sa nepreukáže opak.

Podľa článku 646 Obchodného zákonníka sú tieto úkony vo vzťahu k veriteľom neplatné, ak sa uskutočnili po dátume rozhodnutia o začatí insolvenčného konania v rozpore so stanoveným procesným poriadkom:

vyrovnanie dlhu, ktorý vznikol pred rozhodnutím o začatí insolvenčného konania,

záloh alebo zábezpeka hypotéky, ktoré vznikli vo vzťahu k právu alebo aktívu osobného majetku z konkurznej podstaty,

transakcia zahŕňajúca právo alebo aktívum z konkurznej podstaty.

7 Aké účinky má insolvenčné konanie na konania začaté jednotlivými veriteľmi (s výnimkou prebiehajúcich súdnych konaní)?

Pred vydaním rozhodnutia o žiadosti o začatie insolvenčného konania môže insolvenčný súd na žiadosť veriteľa alebo z vlastnej iniciatívy, a ak je to potrebné na zachovanie aktív dlžníka, nariadiť, aby sa pozastavilo exekučné konanie voči aktívam dlžníka, s výnimkou exekučného konania, ktoré sa začalo podľa daňového poriadku a poriadku sociálneho poistenia. Ak veriteľ žiada o prijatie opatrení, súd ich pripustí, pokiaľ je návrh veriteľa podložený

presvedčivými písomnými dôkazmi a/alebo pokiaľ sa poskytne zábezpeka vo výške, ktorú určí súd, na odškodnenie dlžníka, ak sa následne rozhodne, že dlžník nie je insolventný ani nadmerne zadlžený. Súd môže uložené ochranné opatrenie zrušiť, ak už nie je potrebné na zachovanie konkurznej podstaty. Rozhodnutie sa oznámi strane, na ktorú sa opatrenia vzťahujú, a strane, ktorá žiadala o ich uloženie. Rozhodnutie je okamžite vykonateľné a je možné sa proti nemu odvolať do siedmich dní od doručenia oznámenia. Odvolania nemajú odkladný účinok. Ochranné opatrenia sa považujú za zrušené od dátumu zápisu rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o začatie insolvenčného konania. Uložené ochranné opatrenia zostávajú účinné až do dátumu rozhodnutia o začatí insolvenčného konania. Od tohto dátumu sa ich účinok ruší účinkom rozhodnutia o začatí insolvenčného konania.

Rozhodnutie o začatí insolvenčného konania má odkladný účinok na exekučné konanie týkajúce sa aktív zahrnutých do konkurznej podstaty okrem aktív podľa článku 193 daňového poriadku a poriadku sociálneho poistenia. Ak sa platba v prospech žiadateľa uskutoční medzi dátumom, ku ktorému bolo pozastavené exekučné konanie, a zápisom rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, vyplatená suma sa vráti do konkurznej podstaty. Ak hrozí nebezpečenstvo poškodenia záujmov veriteľov a prijímú sa kroky na realizáciu zábezpeky v prospech zabezpečeného veriteľa, súd môže povoliť pokračovanie konania pod podmienkou, že podiel výnosov, ktorý presiahne výšku zábezpeky, sa pripojí ku konkurznej podstate. Ak sa predloží pohľadávka, ktorá sa uzná v insolvenčnom konaní, pozastavené konanie sa ukončí. Obstavenie a zabavenie uložené v exekučnom konaní nie sú vykonateľné voči pohľadávkam veriteľov konkurznej podstaty. Uloženie ochranných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku alebo podľa daňového poriadku a poriadku sociálneho poistenia vo vzťahu k majetku dlžníka po začatí insolvenčného konania sa nepovoľuje.

Aktíva uvedené v článku 193 daňového poriadku a poriadku sociálneho poistenia sú aktíva, na ktoré sa vzťahujú ochranné opatrenia, ktoré už boli uložené v exekučnom konaní na vymáhanie verejného dluhu, ktoré sa začalo pred začatím insolvenčného konania. Dotknuté aktíva speňaží verejný súdny vykonávateľ v súlade s pravidlami a postupmi stanovenými v daňovom poriadku a poriadku sociálneho poistenia. Ak výnosy zo speňaženia aktív nepostačujú na úhradu plnej výšky pohľadávky, kumulovaného úroku a poplatkov, ktoré vznikli vo verejnom exekučnom konaní, zostatok pohľadávky ústrednej verejnej správy alebo obce sa uspokojí v súlade so všeobecnými pravidlami. Ak výnosy zo speňaženia aktív presiahnu plnú výšku pohľadávky, kumulovaného úroku a poplatkov, ktoré vznikli vo verejnom exekučnom konaní, verejný súdny vykonávateľ uhradí zostatok výnosov na účet konkurznej podstaty. Ak verejný súdny vykonávateľ nespeňaží aktíva počas obdobia šiestich mesiacov od začiatku insolvenčného konania, aktíva prechádzajú od verejného súdneho vykonávateľa k správcovi konkurznej podstaty a speňažia sa v insolvenčnom konaní.

Po začatí insolvenčného konania sa súdom alebo rozhodcovským súdom nesmú predložiť nové žaloby podľa občianskeho alebo obchodného práva, ktoré sa týkajú majetkových sporov, okrem týchto prípadov:

žaloby na ochranu práv tretích strán, ktoré vlastnia aktíva zaradené do konkurznej podstaty, pracovnoprávne spory,

peňažné pohľadávky zabezpečené aktívami, ktoré vlastnia tretie strany.

Žaloby o určovací rozsudok podľa článku 694 Obchodného zákonníka na potvrdenie existujúcej pohľadávky, ktorá nebola pripustená v insolvenčnom konaní, alebo na napadnutie existencie uznannej pohľadávky, môžu podať tieto strany:

dlžník, ak súd zamietne jeho námietku proti pohľadávke, ktorú uznal správca konkurznej podstaty, alebo zaradí túto pohľadávku do zoznamu uznaných pohľadávok,

veriteľ s neuznanou pohľadávkou, ak súd námietku neprerokuje alebo ak pohľadávku vylúči zo zoznamu uznaných pohľadávok,

veriteľ, ak súd zamietne jeho námietku proti uznaniu pohľadávky iného veriteľa alebo zaradí pohľadávku iného veriteľa do zoznamu uznaných pohľadávok.

Žiadosť o potvrdenie sa môže podať do štrnástich dní od dátumu, ku ktorému bolo rozhodnutie o schválení zoznamu uznaných pohľadávok uverejnené v obchodnom registri. Na konaní sa musí zúčastniť správca konkurznej podstaty. Konečné rozhodnutie má určujúci účinok pre dlžníka, správcu konkurznej podstaty a všetkých veriteľov v insolvenčnom konaní.

Platnosť predaja aktív zaradených do konkurznej podstaty na účel ich speňaženia sa môže napadnúť občianskoprávnou žalobou, ak aktívum nadobudla strana, ktorá nemala právo predkladať ponuky v aukcii, alebo ak nebola uhradená predajná cena. V tomto druhom prípade môže kupujúci odvrátiť žalobu, ak uhradí splatnú sumu spolu s úrokom kumulovaným odo dňa, ku ktorému bol vyhlásený za subjekt, ktorý kúpil predané aktívum.

Ak strana už nemá vlastnícke právo po predaji aktíva v rámci likvidácie konkurznej podstaty, môže o nápravu žiadať výhradne podaním žaloby vo vzťahu k vlastníctvu.

8 Aké účinky má konkurzné konanie na pokračovanie súdnych sporov, ktoré nie sú ukončené v čase začatia insolvenčného konania?

Začatie insolvenčného konania má odkladný účinok na všetky súdne procesy a rozhodcovské konania týkajúce sa majetkových sporov podľa občianskeho alebo obchodného práva, v ktorých je dlžník stranou konania, okrem pracovnoprávných sporov týkajúcich sa peňažných pohľadávok dlžníka. Toto ustanovenie sa neuplatňuje, ak k dátumu začatia insolvenčného konania v inej veci, v ktorej je dlžník žalovanou stranou, súd pripustil preskúmanie vzájomného protinávru alebo námietky, ktorú dlžník vzniesol proti započítaniu. Pozastavené konanie sa obnoví, ak sa pohľadávka uzná v insolvenčnom konaní, t. j. ak sa zaradí do zoznamu uznaných pohľadávok schváleného súdom.

Pozastavené konania sa obnovujú za účasti týchto subjektov: 1. správca konkurznej podstaty a veriteľ, ak pohľadávka nie je zaradená do zoznamu pohľadávok, ktoré uznal správca konkurznej podstaty, alebo do zoznamu pohľadávok schváleného súdom; alebo 2. správca konkurznej podstaty, veriteľ a strana, ktorá vzniesla námietku, ak je pohľadávka zaradená do zoznamu pohľadávok, ktoré uznal správca konkurznej podstaty, ale proti jej zaradeniu bola vznesená námietka. V tomto prípade má rozhodnutie určujúci účinok pre dlžníka, správcu konkurznej podstaty a všetkých veriteľov s pohľadávkami voči konkurznej podstate.

Prebiehajúce konanie proti dlžníkovi týkajúce sa peňažných pohľadávok zabezpečených majetkom tretej strany sa nemôže pozastaviť.

9 Aké sú hlavné charakteristiky účasti veriteľov v insolvenčnom konaní?

Veriteľ, ktorý má voči dlžníkovi pohľadávku na základe obchodnej transakcie, môže podať žiadosť o vyhlásenie platobnej neschopnosti a prístupíť ku konaniu, ktoré sa začalo na základe žiadosti o vyhlásenie platobnej neschopnosti, ktorú podal iný veriteľ. Dlžník môže v žiadosti navrhnúť aj plán ozdravenia a určiť osobu, ktorá spĺňa stanovené požiadavky pre správcov konkurznej podstaty a ktorá sa môže vymenovať, ak súd nariadi, aby sa začalo insolvenčné konanie. Veriteľ môže súd požiadať, aby pred tým, ako rozhodne o žiadosti o vyhlásenie platobnej neschopnosti, nariadil predbežné a ochranné opatrenia, ak je to potrebné na zachovanie majetku dlžníka.

Ak je zjavné, že pokračovaním prevádzky podniku by sa poškodzovala konkurzná podstata, súd môže na návrh veriteľa nariadiť prerušenie úkonov, a to buď k dátumu rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, alebo k neskoršiemu dátumu, ale pred uplynutím lehoty, v ktorej sa musí predložiť návrh plánu ozdravenia.

Ak dostupné aktíva dlžníka nie sú dostatočné na pokrytie počiatočných trov insolvenčného konania, súd určí sumu, ktorú má veriteľ vopred uhradiť v určenej lehote, aby sa začalo insolvenčné konanie. Ak aktíva dlžníka nie sú dostatočné alebo ak počiatočné trovy neboli uhradené vopred, veriteľ môže požiadať o obnovenie pozastaveného insolvenčného konania do jedného roka od zápisu rozhodnutia o zastavení konania.

Veritelia môžu napadnúť súdne príkazy a rozhodnutia vydané v insolvenčnom konaní a úkony a rozhodnutia riadiacich orgánov dlžníka, ak boli splnené podmienky stanovené v Obchodnom zákonníku.

V insolvenčnom konaní sa výzvy na dostavenie sa a predvolania určené veriteľom, ktorí boli ustanovení ako strany konania, doručujú na ich príslušnú adresu v Bulharsku. Ak veriteľ zmenil adresu bez toho, aby to oznámil súdu, všetky predvolania a dokumenty sa pripoja k spisu a považujú sa za riadne doručené. Ak veriteľ nemá v Bulharsku adresu a jeho sídlo sa nachádza v inej krajine, musí uviesť adresu na doručovanie v Bulharsku. Ak sa nevedie nijaká adresa na doručovanie v Bulharsku, predvolania sa uverejňujú v obchodnom registri. Po začatí insolvenčného konania sa nenapadnuteľné úkony súdu, ktoré sa nemusia zapísať do obchodného registra alebo oznámiť stranám v súlade s Občianskym súdnym poriadkom, považujú za oznámené stranám prostredníctvom ich zápisu do registra, ktorý vedie súd. Ak sa v Obchodnom zákonníku stanovuje, že predvolanie sa má stranám doručiť prostredníctvom oznámenia uverejneného v obchodnom registri, pozvánka, oznámenie alebo predvolanie sa musí uverejniť najmenej sedem dní pred plánovaným dátumom schôdze alebo pojednávania.

Na prvej schôdzi veriteľov sa zúčastňujú veritelia zaradení do zoznamu, ktorý zostavil dočasný správca konkurznej podstaty na základe účtovných kníh dlžníka a výňatkov z týchto kníh a ktorý sa predstavia na prvej schôdzi. Veritelia sa na tejto prvej schôdzi zúčastňujú osobne alebo prostredníctvom zástupcu splnomocneného na zastupovanie veriteľa výslovným splnomocnením. Ak je veriteľom fyzická osoba, podpis splnomocňujúceho na splnomocnení musí byť overený notárom. Uznesenia sa prijímajú jednoduchou väčšinou hlasov veriteľov uvedených v zozname, s vylúčením hlasov veriteľov, ktorí sú v súčasnosti prepojení s dlžníkom, veriteľov, ktorí boli s dlžníkom prepojení v období troch rokov pred začatím insolvenčného konania, a veriteľov, ktorí nadobudli pohľadávky od strán, ktoré boli s dlžníkom prepojené v období troch rokov pred začatím insolvenčného konania. Na prvej schôdzi veriteľov sa vykonávajú tieto úkony:

veritelia sa oboznámia so správou, ktorú vypracoval dočasný správca konkurznej podstaty, nominuje sa stály správca konkurznej podstaty a nominácia sa predloží súdu, zvolí sa výbor veriteľov.

Prvá schôdza veriteľov sa nezvolá v týchto prípadoch:

dlžník pred podaním žiadosti o vyhlásenie platobnej neschopnosti počas troch rokov nepredložil svoje výročné finančné správy do obchodného registra; dlžník si neplnil povinnosti spolupracovať s dočasným správcou konkurznej podstaty a neodovzdal svoje účtovné knihy alebo sa jeho účtovné knihy uchovávali spôsobom, ktorý je zjavne nesprávny.

V tomto prípade dočasný správca konkurznej podstaty vymenovaný súdom vykonáva svoje povinnosti, kým sa nevymenuje stály správca konkurznej podstaty na schôdzi veriteľov po tom, ako súd schváli pohľadávky, ktoré uznal správca konkurznej podstaty.

Schôdza veriteľov sa môže zvoliť na žiadosť dlžníka, správcu konkurznej podstaty, výboru veriteľov alebo veriteľov, ktorí sú držiteľmi jednej pätiny celkovej sumy uznaných pohľadávok. Schôdza veriteľov sa uskutoční bez ohľadu na počet zúčastnených veriteľov a predsedá jej sudca, ktorý vedie insolvenčné konanie. Na účely prijímania uznesení má každý veriteľ počet hlasov zodpovedajúci podielu jeho pohľadávky na celkovej sume uznaných pohľadávok, pričom hlasovacie práva udeľuje súd. Hlasovacie práva sa môžu udeliť aj veriteľom v obnovených súdnych procesoch alebo rozhodcovských konaniach proti dlžníkovi týkajúcich sa majetkových sporov podľa občianskeho alebo obchodného práva, pokiaľ je pohľadávka podložená presvedčivými písomnými dôkazmi, veriteľom s neuznanými pohľadávkami, ktorí podali žalobu o určovací rozsudok podľa článku 694 Obchodného zákonníka, a veriteľom s uznanými pohľadávkami, v prípade ktorých bola existencia pohľadávky napadnutá žalobou podľa článku 694 Obchodného zákonníka. Žiadne hlasovacie právo sa neudeľuje veriteľovi s nezabezpečenou pohľadávkou týkajúcou sa úrokov, ktoré vznikli uplatnením zákona alebo podľa zmluvy a ktoré sú splatné po dátume prijatia rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, veriteľom s pohľadávkami týkajúcimi sa úverov, ktoré dlžníkovi poskytol spoločník alebo akcionár, a veriteľom s pohľadávkami vyplývajúcimi z darov alebo z výdavkov, ktoré veriteľovi vznikli v rámci účasti na insolvenčnom konaní, okrem prípadov vopred uhradených trov, keď aktíva dlžníka nie sú dostatočné na pokrytie uhradených trov. Uznesenia sa prijímajú jednoduchou väčšinou, pokiaľ sa v Obchodnom zákonníku nestanovuje inak.

Na schôdzi veriteľov sa:

veritelia oboznámia so správou o činnosti správcu konkurznej podstaty, veritelia oboznámia so správou výboru veriteľov, volí správca konkurznej podstaty, ak správca konkurznej podstaty nebol zvolený, prijímajú rozhodnutia o odvolaní správcu konkurznej podstaty a o jeho nahradení, určuje aktuálna odmena, upravuje odmena a určuje konečná odmena správcu konkurznej podstaty, volí výbor veriteľov, ak výbor veriteľov nebol zvolený, alebo sa mení jeho zloženie, predkladá súdu návrh výšky platieb výživného, ktoré sa má priznať dlžníkovi a jeho rodine, určuje spôsob a prostriedok, akým sa speňažia aktíva dlžníka, postup a podmienky ocenenia majetku, výber odhadcov a ich odmena.

Ak na schôdzi veriteľov nie je možné rozhodnúť o vymenovaní správcu konkurznej podstaty, správcu konkurznej podstaty vymenuje súd, a ak nie je možné rozhodnúť o spôsobe a pravidlách speňaženia majetku dlžníka, rozhodnutie prijme správca konkurznej podstaty. Súd odvolá správcu konkurznej podstaty na návrh veriteľov, ktorí sú držiteľmi viac ako polovice celkovej výšky pohľadávok. Súd môže na návrh veriteľa kedykoľvek odvolať správcu konkurznej podstaty, ak neplní povinnosti svojho úradu alebo ak koná spôsobom, ktorý ohrozuje záujmy veriteľa alebo dlžníka.

Na schôdzi veriteľov sa môže prijať rozhodnutie o vymenovaní dozorného orgánu s právomocou vykonávať kontrolu nad činnosťou dlžníka na obdobie účinnosti plánu ozdravenia alebo na kratšie obdobie, a to aj vtedy, keď sa to v pláne ozdravenia výslovne nepredpokladá.

So súhlasom schôdzy veriteľov môže súd správcovi konkurznej podstaty povoliť predaj osobného majetku dlžníka pred povolením speňaženia konkurznej podstaty, ak náklady na skladovanie takéhoto osobného majetku do príkazu na prevedenie konkurznej podstaty v súlade so všeobecným postupom presiahnu jeho hodnotu. So súhlasom schôdzy veriteľov sa môžu predaj ďalšie aktíva zaradené do konkurznej podstaty, ak je to potrebné na pokrytie nákladov insolvenčného konania a ak nikto z veriteľov na základe výzvy nesúhlasil s tým, že náklady uhradí vopred.

Na návrh správcu konkurznej podstaty a v súlade s uznesením prijatým schôdzou veriteľov insolvenčný súd povoľuje predaj aktív dlžníka prostredníctvom priameho predaja alebo prostredníctvom sprostredkovateľa, ak sa osobný majetok a vlastnícke práva, ktoré sa ponúkli na predaj v celosti, ako samostatné časti alebo ako jednotlivé položky a práva, nepredali pre nedostatok kupujúcich alebo pre odstúpenie kupujúceho.

Uznesenia schôdzy veriteľov sú záväznú pre všetkých veriteľov vrátane tých, ktorí nie sú na schôdzi prítomní. Súd môže na návrh veriteľa zrušiť uznesenie schôdzy veriteľov, ak je nezákonné alebo nanajvyš škodlivé pre záujmy niektorých veriteľov.

Na schôdzi veriteľov sa môže zvoliť výbor veriteľov zložený najmenej z troch a najviac z deviatich členov. Výbor veriteľov musí byť povinne zložený z členov, ktorí zastupujú zabezpečených a nezabezpečených veriteľov, okrem veriteľov uvedených v článku 616 ods. 2 Obchodného zákonníka (veritelia, ktorých pohľadávky sa uspokojujú po uspokojení pohľadávok všetkých ostatných veriteľov v plnej výške). Výbor veriteľov pomáha s úkonmi správcu konkurznej podstaty v súvislosti so správou aktív a dohliada nad týmito úkonmi, vykonáva kontroly obchodných záznamov dlžníka a dostupných hotovostných prostriedkov, môže navrhnúť odvolanie správcu konkurznej podstaty a predkladať stanoviská k pokračovaniu obchodnej činnosti podniku dlžníka a k odmene dočasného správcu konkurznej podstaty a správcu konkurznej podstaty *ex officio*, opatreniam prijatým v súvislosti so speňažením majetku a k zodpovednosti správcu konkurznej podstaty, atď. Členovia výboru veriteľov majú nárok na odmenu na účet veriteľov v sume určenej v čase ich zvolenia.

Členovia výboru veriteľov nesmú nijakým spôsobom, ani priamo, ani prostredníctvom inej osoby, nadobúdať majetok alebo vlastnícke práva z konkurznej podstaty. Toto obmedzenie sa uplatňuje aj na manžela/manželku správcu konkurznej podstaty, jeho príbuzných v priamej línii a na jeho príbuzných vo vedľajšej línii až do šiestich pokolení a v spríbuznenej línii až do troch pokolení.

Pozastavené súdne procesy a rozhodcovské konania týkajúce sa majetkových sporov podľa občianskeho alebo obchodného práva, v ktorých je dlžník stranou konania, sa obnovia a konanie pokračuje za účasti správcu konkurznej podstaty a veriteľa, ak pohľadávka nie je zaradená do zoznamu pohľadávok, ktoré uznal správca konkurznej podstaty, alebo v zozname pohľadávok schválených súdom, alebo za účasti správcu konkurznej podstaty, veriteľa a strany, ktorá vzniesla námietku, ak je pohľadávka zaradená do zoznamu pohľadávok, ktoré uznal správca konkurznej podstaty, ale proti jej zaradeniu bola vznesená námietka.

Insolvenčný súd môže na návrh veriteľa pripustiť preventívne opatrenia stanovené zákonom s cieľom zabezpečiť dostupné aktíva dlžníka.

Veriteľ môže započítať dlh, ktorý má voči dlžníkovi, ak sú splnené podmienky stanovené v článku 645 Obchodného zákonníka. Na účely rozšírenia konkurznej podstaty môže správca konkurznej podstaty v súvislosti s insolvenčným konaním predložiť vec súdu podľa článkov 645, 646 a 647 Obchodného zákonníka a článku 135 zákona o záväzkoch a zmluvách a podávať žaloby o plnenie v súvislosti s týmito pohľadávkami. Ak veriteľ predložil pohľadávku, druhé podanie vo vzťahu k tej istej pohľadávke sa nepovolí. Druhý veriteľ však môže pred prvým pojednávaním vo veci súd požiadať, aby ho ustanovil ako ďalšieho žalobcu.

Veriteľ môže správcu konkurznej podstaty požiadať, aby mu poskytol register a správu na nahliadnutie a vypracoval osobitnú správu o otázkach záujmu, ktoré neboli zahrnuté v správe za dané obdobie. Veriteľ môže predložiť námietku proti písomnej správe správcu konkurznej podstaty v súvislosti s vyrovnaním jeho pohľadávok do siedmich dní od dátumu, ku ktorému bola správa predložená.

Veritelia môžu predkladať svoje pohľadávky insolvenčnému súdu písomne. Do siedmich dní od dátumu uverejnenia zoznamu v obchodnom registri môžu súdu predkladať písomné námietky proti pohľadávkam, ktoré správca konkurznej podstaty uznal alebo neuznal, a do štrnástich dní od dátumu uverejnenia rozhodnutia, ktorým súd zoznam schválil, v obchodnom registri môžu podávať žaloby o určovací rozsudok podľa článku 694 Obchodného zákonníka.

Veritelia môžu predkladať svoje pohľadávky insolvenčnému súdu písomne. Do siedmich dní od dátumu uverejnenia zoznamu v obchodnom registri môžu súdu predkladať písomné námietky proti pohľadávkam, ktoré správca konkurznej podstaty uznal alebo neuznal, a následne môžu do siedmich dní od dátumu uverejnenia rozhodnutia, ktorým súd zoznam schválil, v obchodnom registri podávať žaloby o určovací rozsudok na dosiahnutie potvrdenia neprípustných pohľadávok alebo na napadnutie existencie prípustných pohľadávok.

Plán ozdravenia môžu navrhnúť veritelia, ktorí sú držiteľmi najmenej jednej tretiny zabezpečených pohľadávok, a veritelia, ktorí sú držiteľmi najmenej jednej tretiny nezabezpečených pohľadávok, okrem týchto veriteľov: veritelia, ktorí sú držiteľmi pohľadávok vyplývajúcich zo zákonného alebo zmluvného úroku z nezabezpečených dlhov, ktoré sa stali splatnými po dátume rozhodnutia o začatí insolvenčného konania; veritelia, ktorí sú držiteľmi pohľadávok vyplývajúcich z úverov, ktoré dlžníkovi poskytol spoločník alebo akcionár; veritelia, ktorí sú držiteľmi pohľadávok vyplývajúcich z darov a z výdavkov, ktoré veriteľovi vznikli v insolvenčnom konaní, okrem vopred uhradených trov, keď majetok dlžníka nebol dostatočný na ich pokrytie.

Veriteľ s príjstnou pohľadávkou alebo s hlasovacím právom uznaným súdom môže navrhnúť plán ozdravenia pre prevádzkovateľov insolventného podniku dlžníka a hlasovať o tomto pláne (a to aj v neprítomnosti, prostredníctvom notársky overeného listu s podpisom veriteľa). Veritelia vrátane veriteľov s neuznanými pohľadávkami, v prípade ktorých bola na súde podaná žaloba o určovací rozsudok podľa článku 694 Obchodného zákonníka, môžu podať námietku proti prijatému plánu do siedmich dní odo dňa, ku ktorému bol plán prijatý.

V prípade, že si dlžník neplní povinnosti vyplývajúce z plánu, veritelia, ktorí sú držiteľmi najmenej 15 % celkovej sumy pohľadávok prevedených na základe plánu, môžu požiadať o obnovenie insolvenčného konania.

Veriteľ môže podať písomnú námietku na súd proti rozpisu rozdeľovania a následne sa môže odvolať proti rozhodnutiu, ktorým súd rozpis schválil.

Ak si dlžník neplní povinnosti vyplývajúce z mimosúdnej dohody uzavretej s veriteľmi podľa článku 740 Obchodného zákonníka, veritelia, ktorí sú držiteľmi najmenej 15 % celkovej sumy všetkých pohľadávok, môžu súd požiadať o obnovenie insolvenčného konania.

Dlžník alebo veriteľ, ktorý je držiteľom uznanej pohľadávky alebo pohľadávky potvrdenej súdom, môže požiadať o obnovenie pozastaveného insolvenčného konania v lehote jedného roka od dátumu súdneho príkazu na pozastavenie konania, ak sa počas tohto obdobia uvoľnia sumy vyhradené pre napadnuté pohľadávky alebo ak sa objavia aktíva, ktorých existencia nebola známa pri ukončení insolvenčného konania.

V lehote jedného mesiaca od dátumu uverejnenia žiadosti dlžníka o vydanie rozhodnutia *restitutio in integrum* v obchodnom registri môže každý veriteľ, ktorý je držiteľom prípustnej pohľadávky alebo pohľadávky potvrdenej súdom, podať proti nej námietku.

Na žiadosť veriteľa môže bulharský súd začať vedľajšie insolvenčné konanie proti obchodníkovi, ktorého zahraničný súd vyhlásil za insolventného, ak tento obchodník vlastní v Bulharsku značné aktíva. Veriteľ, ktorý prijal čiastočnú úhradu v hlavnom konaní, sa zúčastňuje na rozdelení majetku vo vedľajšom konaní, ak podiel, ktorý by získal, je väčší ako podiel, ktorý sa má rozdeliť ostatným veriteľom vo vedľajšom konaní.

10 Ako môže správca využívať a scudzovať majetok z konkurznej podstaty?

Správca konkurznej podstaty má tieto právomoci: skúmať a identifikovať majetok, ktorý patrí dlžníkovi; zúčastňovať sa na súdnych procesoch proti podniku dlžníkovi alebo podávať žaloby v mene dlžníka; v prípadoch vyplývajúcich zo zákona žiadať o ukončenie, zrušenie alebo anulovanie zmlúv, ktorých zmluvnou stranou je dlžník; vymáhať peniaze dlžné dlžníkovi a vkladať ich na osobitný účet; s povolením súdu disponovať peniazmi uloženými na bankových účtoch dlžníka, ak je to potrebné na spravovanie a zachovanie aktív dlžníka; a speňažiť aktíva zaradené do konkurznej podstaty.

Správca konkurznej podstaty predáva osobný majetok a vlastnícke práva zaradené do konkurznej podstaty v celosti, ako samostatné časti alebo ako jednotlivé položky a práva po získaní povolenia súdu a v súlade s rozhodnutím prijatým schôdzou veriteľov. Ak takéto rozhodnutie nebolo prijaté, o spôsobe a postupe speňaženia aktív a o pravidlách ich oceňovania vybranými odhadcami rozhodne správca konkurznej podstaty.

Správca konkurznej podstaty vypracuje oznámenie o predaji, v ktorom sa uvedú tieto informácie: údaje o dlžníkovi, opis majetku na predaj, pravidlá a postup predaja, dátum, čas a miesto predaja, lehota na predkladanie ponúk počas dňa a ocenenie majetku na predaj. Správca konkurznej podstaty oznámenie viditeľne vyvesí v priestoroch mestského úradu miesta, v ktorom sa nachádza sídlo dlžníka, a v jeho priestoroch najmenej štrnásť dní pred dátumom predaja uvedeným v oznámení. Správca konkurznej podstaty okrem toho vypracuje protokol s podrobným opisom uvedených opatrení a zabezpečí uverejnenie tohto protokolu v osobitnom vestníku ministerstva hospodárstva štrnásť dní pred dátumom predaja uvedeným v oznámení.

Predaj sa uskutoční v kancelárii správcu konkurznej podstaty alebo na adrese sídla dlžníka v deň uvedený v oznámení. Drazitelia, ktorí sa chcú na predaj zúčastniť, musia zložiť zálohu vo výške 10 % odhadu hodnoty. Každý dražiteľ musí uviesť ponúkanú cenu v číslach a slovom a predložiť ponuku spolu s potvrdením o zaplatení zálohy v zapečatenej obálke. Ponuky sa predkladajú správcovi konkurznej podstaty v deň predaja v stanovenej lehote a zapisujú sa vo vyhradenom registri v poradí, v akom boli prijaté. Bezprostredne po uplynutí stanovenej lehoty správca konkurznej podstaty oznámi doručené ponuky v prítomnosti zúčastnených dražiteľov a vypracuje zápisnicu. Ponuky neoprávnených dražiteľov a prípadné ponuky s nižšou navrhovanou cenou, ako je odhad hodnoty, sú neplatné. Majetok sa predá dražiteľovi s najvyššou ponukou. Ak najvyššiu sumu ponúkol viac ako jeden dražiteľ, kupujúci sa určí pomocou okamžitej aukcie, ktorú správca konkurznej podstaty uskutoční v prítomnosti zúčastnených dražiteľov. Víťazný dražiteľ sa uvedie v zázname, ktorý vyhotovil správca konkurznej podstaty a ktorý potom podpíše správca konkurznej podstaty a všetci uchádzači. Kupujúci musí ponúknuť cenu po odpočítaní zálohy vo výške 10 % uhradenej vopred zaplatiť do siedmich dní od ukončenia predaja. Ak je kupujúcim veriteľ, ktorý je držiteľom uznanej pohľadávky, alebo

zabezpečený veriteľ, správca konkurznej podstaty vyhotoví distribučný účet, v ktorom sa uvedie podiel ceny, ktorý má kupujúci uhradiť a ktorý sa má uchovať na uspokojenie pohľadávok iných veriteľov, a podiel ceny, ktorý sa má započítať voči pohľadávke veriteľa. V tomto prípade musí kupujúci do siedmich dní od dátumu, ku ktorému účet nadobudne účinnosť, uhradiť sumu, ktorá sa má uchovať na uspokojenie pohľadávok iných veriteľov, ako sa stanovuje v distribučnom účte, alebo ak neexistujú iní veritelia, sumu, o ktorú cena, ktorá sa má uhradiť, prevyšuje jeho pohľadávku. Ak sa cena neuhradí do siedmich dní, správca konkurznej podstaty ponúkne majetok dražiteľovi, ktorý ponúkol druhú najvyššiu cenu, pokiaľ tento dražiteľ nestiahol svoj vklad. So súhlasom tohto dražiteľa ho potom správca konkurznej podstaty vyhlási za kupujúceho. V prípade potreby správca konkurznej podstaty tento proces opakuje, až kým sa majetok neponúkne všetkým dražiteľom, ktorí ponúkli cenu, ktorá nie je nižšia ako odhad hodnoty.

Ak sa neprihlásia nijakí uchádzači alebo ak sa nedoručia nijaké platné ponuky, alebo ak kupujúci nezaplatí cenu, uverejní sa nové oznámenie o predaji a usporiada sa aukcia s otvoreným predkladaním ponúk s úvodnou cenou, ktorá sa rovná 80 % odhadu. Ponuky sa zaznamenávajú v zozname ponúk a správca konkurznej podstaty určí postup, ktorý sa uvedie v oznámení.

Ak vyhlásený kupujúci uhradí splatnú sumu včas, súd vydá kupujúcemu rozhodnutie o nadobudnutí vlastníctva v deň nasledujúci po úhrade. Ostatní dražitelia v aukcii a dlžník môžu rozhodnutie o nadobudnutí vlastníctva napadnúť na odvolacom súde. Ak sa rozhodnutie o nadobudnutí vlastníctva zruší alebo ak sa predaj vyhlási za neplatný, po uverejnení nového oznámenia sa uskutoční nová aukcia.

Správca konkurznej podstaty prizná kupujúcemu nadobudnutie vlastníckeho práva na základe účinného rozhodnutia o nadobudnutí vlastníctva a potvrdenia o úhrade príslušných poplatkov za prevod majetku a poplatkov za zápis uvedeného rozhodnutia. Riziko straty vlastníckeho práva znáša kupujúci a výdavky na jeho zachovanie, až kým kupujúci nenadobudne vlastníctvo, sa hradia z konkurznej podstaty.

Ak sa v súvislosti s dlhom niektorého z vlastníkov začalo exekučné konanie voči spoločnému vlastníckemu právu, uvedie sa opis vlastníckeho práva ako celku, ale predá sa len nehmotná časť, ktorú vlastní dlžník. Majetok sa môže predat' v celosti s písomným súhlasom ostatných spoločných vlastníkov.

V prípade predaja majetku, ktorý dlžník poskytol ako zábezpeku hypotéky alebo záloh na zabezpečenie dlhu inej strany alebo ktorý nadobudol zaťažený hypotékou alebo zálohom, správca konkurznej podstaty zašle zabezpečenému veriteľovi oznámenie o čase predaja. Vyhotoví sa samostatný distribučný účet, v ktorom sa uvedú sumy, ktoré sa majú zabezpečenému veriteľovi uhradiť z predaja takéhoto majetku. Správca konkurznej podstaty vyhradí sumu splatnú zabezpečenému veriteľovi v rámci tohto distribučného účtu, ktorá sa odovzdá po predložení exekučného príkazu vo vzťahu k dlhu alebo osvedčenia, že pohľadávka bola uznaná v insolvenčnom konaní. Správca konkurznej podstaty vyhradí sumu splatnú zabezpečenému veriteľovi, ktorý je držiteľom pohľadávky vo vzťahu k dlhu zabezpečenému záložným právom, po predložení osvedčenia z registra s potvrdením zápisu záložného práva a notársky overeného vyhlásenia s podpisom veriteľa, ktorým sa potvrdzuje súčasná výška zabezpečeného úveru.

Na návrh správcu konkurznej podstaty a v súlade s uznesením prijatým schôdzou veriteľov insolvenčný súd povoľuje predaj aktív dlžníka prostredníctvom priameho predaja alebo prostredníctvom sprostredkovateľa, ak sa osobný majetok a vlastnícke práva, ktoré sa ponúkli na predaj v celosti, ako samostatné časti alebo ako jednotlivé položky a práva, nepredali pre nedostatok kupujúcich alebo pre odstúpenie kupujúceho. Predajná cena nesmie byť nižšia ako 80 % odhadu. Ponuka na nadobudnutie akcií, ktoré dlžník vlastní v iných spoločnostiach, sa musí najprv predložiť ostatným spoločníkom. Ak sa ponuka neprijme v lehote jedného mesiaca, akcie sa predajú. V týchto prípadoch sa nadobúdacia cena akcií musí uhradiť v lehote, ktoré nepresiahne 60 mesiacov od dátumu, ku ktorému sa vyberie kupujúci, a zmluva sa uzavrie po splatení ceny v plnej výške.

Ak sa obytné jednotky, ktoré vlastní dlžník, k dátumu uznesenia schôdze veriteľov o pravidlách a postupe ich speňaženia prenajímajú pracovníkom a zamestnancom dlžníka, alebo zamestnancom, ktorí sú držiteľmi pohľadávok vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov s dlžníkom, správca konkurznej podstaty musí najprv obytné jednotky ponúknuť na predaj týmto nájomníkom, okrem prípadov prebiehajúcich súdnych konaní týkajúcich sa dotknutých obytných jednotiek. Správca konkurznej podstaty zašle každej osobe písomnú výzvu, v ktorej sa uvedie opis nehnuteľnosti, odhad jej hodnoty, lehota na úhradu, ktorá nemôže byť kratšia ako 30 dní a dlhšia ako 60 dní, a bankový účet, na ktorý sa peniaze musia poukázať. Strany majú právo v lehote štrnástich dní písomne oznámiť správcovi konkurznej podstaty, či chcú obytnú jednotku kúpiť za cenu rovnajúcu sa cene uvedenej v odhade hodnoty a v stanovenej lehote. Pri úhrade ceny si pracovníci a zamestnanci môžu započítať svoje pohľadávky v súvislosti s nevyplatenými mzdami, ktoré im dlhuje dlžník. Predajná zmluva sa vyhotoví vo forme listu vlastníctva, ktorý podpíše správca konkurznej podstaty vo funkcii predávajúceho. Výdavky spojené s predajom znáša predávajúci.

Správca konkurznej podstaty požiada o odovzdanie osobného majetku, ktorý sa poskytol ako záloh a ktorého držiteľom je veriteľ alebo tretia strana, a predá ho v súlade s postupom stanoveným v kapitole štyridsaťšesť Obchodného zákonníka, pokiaľ zákon neumožňuje, aby predaj uskutočnil veriteľ bez zásadu súdu.

11 Ktoré pohľadávky možno prihlásiť voči konkurznej podstate dlžníka, a akým spôsob sa zaobchádza s pohľadávkami vzniknutými po začatí insolvenčného konania?

V insolvenčnom konaní sa môžu predložiť tieto pohľadávky:

pohľadávky týkajúce sa dlhov zabezpečených zálohom alebo zábezpekou hypotéky, alebo pohľadávky týkajúce sa dlhov, ktoré boli zadržané alebo obstarvané, zaregistrované v súlade so zákonom o záložných právach,

pohľadávky, v súvislosti s ktorými sa uplatňuje záložné právo,

výdavky, ktoré vznikli počas insolvenčného konania (kolkový poplatok splatný v súvislosti s insolvenčným konaním a všetky ďalšie výdavky, ktoré vznikli do nadobudnutia platnosti rozhodnutia o začatí insolvenčného konania; odmena správcu konkurznej podstaty; pohľadávky pracovníkov a zamestnancov podniku dlžníka, ak neprestal obchodovať; náklady súvisiace s rozšírením, správou, ocenením a rozdelením konkurznej podstaty; platba výživného v prospech dlžníka a jeho rodiny),

pohľadávky vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov existujúcich pred začatím insolvenčného konania,

zákonná náhrada, ktorú má dlžník zaplatiť tretím stranám,

dlhy podľa verejného práva voči ústrednej verejnej správe alebo obciam vrátane okrem iného dlhov, ktoré vznikli v súvislosti s daňami, clami, poplatkami a povinnými príspevkami sociálneho zabezpečenia, pokiaľ vznikli pred dátumom rozhodnutia o začatí insolvenčného konania,

pohľadávky, ktoré vznikli po prijatí rozhodnutia o začatí insolvenčného konania a neboli uhradené k stanovenému dátumu splatnosti,

ďalšie nezabezpečené pohľadávky, ktoré vznikli pred prijatím rozhodnutia o začatí insolvenčného konania,

zákonné alebo zmluvné úroky z nezabezpečených dlhov splatné po dátume rozhodnutia o začatí insolvenčného konania,

úvery, ktoré dlžníkovi poskytol spoločník alebo akcionár,

dary,

výdavky, ktoré vznikli veriteľom v súvislosti s insolvenčným konaním, okrem výdavkov podľa článku 629 písm. b) Obchodného zákonníka (vopred uhradené počiatočné trovy konania).

Veriteľom s pohľadávkami, ktoré vznikli po dátume rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, sa úhrada zašle k príslušnému dátumu splatnosti, a pokiaľ sa úhrada nezašle, ich pohľadávky sa uspokojia v súlade s postupom stanoveným v článku 722 ods. 1 Obchodného zákonníka.

12 Aké sú pravidlá prihlasovania, overovania a schvaľovania pohľadávok?

Veritelia musia svoje pohľadávky predložiť insolvenčnému súdu písomne do jedného mesiaca od zápisu rozhodnutia o začatí insolvenčného konania v obchodnom registri, pričom uvedú dôvod a výšku pohľadávky, prednostné práva a zábezpeky a adresu na doručovanie a poskytnú písomné dôkazy. Správca konkurznej podstaty do siedmich dní od uplynutia tejto jednomesačnej lehoty vyhotoví:

zoznam predložených pohľadávok usporiadaných v poradí, v akom boli doručené, v ktorom sa uvedie dôvod a výška pohľadávky, prednostné práva a zábezpeky a dátum podania,

zoznam pohľadávok, ktoré má správca konkurznej podstaty zapísať do zoznamu *ex officio*, konkrétne: pohľadávky pracovníkov alebo zamestnancov vyplývajúce z ich pracovnoprávných vzťahov s dlžníkom a verejné dlhy ohodnotené a uvedené v rozhodnutí, ktoré nadobudlo účinnosť,

zoznam neprípustných prihlásených pohľadávok.

Pohľadávky, ktoré boli predložené po uplynutí jednomesačnej lehoty od zápisu rozhodnutia o začatí insolvenčného konania v obchodnom registri, ale najneskôr do dvoch mesiacov od dátumu jej uplynutia, sa doplnia do zoznamu predložených pohľadávok a uznajú sa v súlade s postupom stanoveným zákonom. Po uplynutí tejto druhej lehoty sa nemôžu predkladať nijaké pohľadávky týkajúce sa dlhov, ktoré vznikli do začiatku insolvenčného konania.

Po obnovení pozastaveného insolvenčného konania sa lehota na predkladanie pohľadávok začína od zápisu rozhodnutia podľa článku 632 ods. 2 Obchodného zákonníka (rozhodnutie o obnovení pozastaveného insolvenčného konania).

Pohľadávky týkajúce sa dlhu, ktorý nebol vyrovnaný k dátumu splatnosti a ktorý vznikol po začatí insolvenčného konania a pred schválením plánu ozdravenia, sa predkladajú v súlade s tým istým postupom a zapíšu sa do dopĺňujúceho zoznamu, ktorý vypracuje správca konkurznej podstaty.

Správca konkurznej podstaty zabezpečí, aby boli zoznamy bezodkladne uverejnené v obchodnom registri a veriteľom a dlžníkovi ich sprístupní v podateľni súdu.

Dlžník, ako aj ktorýkoľvek veriteľ môže do siedmich dní od dátumu uverejnenia zoznamu v obchodnom registri podať súdu písomnú námietku, ktorej kópia sa zasiela správcovi konkurznej podstaty, proti uznanej alebo neuznanej pohľadávke. Pohľadávku, ktorá bola overená vykonateľným rozsudkom vydaným po rozhodnutí o začatí insolvenčného konania, v ktorom bol účastníkom správca konkurznej podstaty, nie je možné napadnúť.

Ak sa proti zoznamu nedoručia nijaké námietky, súd schváli zoznam prípustných pohľadávok a pohľadávok zapísaných *ex officio* na neverejnom pojednávaní okamžite po uplynutí sedemdňovej lehoty. Ak sa podajú námietky proti zoznamu, súd ich preskúma na verejnom pojednávaní, na ktoré predvolá správcu konkurznej podstaty, dlžníka, veriteľa, ktorý je držiteľom spornej uznanej alebo neuznanej pohľadávky, a veriteľa, ktorý proti pohľadávke namieta.

Pokiaľ je to možné, všetky námietky sa riešia na jednom pojednávaní. Ak sa zistí, že námietka je odôvodnená, súd schváli zoznam po vykonaní potrebných úprav. V opačnom prípade súd námietky zamietne do štrnástich dní od dátumu pojednávania. Rozhodnutie súdu o schválení zoznamu sa uverejní v obchodnom registri a nie je možné sa proti nemu odvolať.

Veriteľ, ktorý predložil pohľadávku po uplynutí jednomesačnej lehoty od zápisu rozhodnutia v obchodnom registri, ale najneskôr do dvoch mesiacov od dátumu jej uplynutia, nemôže napadnúť uznanú pohľadávku alebo vykonané rozdelenie a musí sa uspokojiť zo zostatku konkurznej podstaty, ak sa na speňažený nehnuteľný majetok vzťahovalo rozdelenie.

Pohľadávky, ktoré sa predložili neskôr a prijímú v súlade s konaním stanoveným zákonom, sa doplnia na súdom schválený zoznam.

Veriteľ alebo dlžník, ktorý vzniesol námietku voči zoznamu vypracovanému správcu konkurznej podstaty, a veriteľ, ktorého pohľadávka bola vylúčená zo zoznamu uznaných pohľadávok, alebo aj veriteľ a dlžník, ktorých sa týka pohľadávka doplnená do zoznamu uznaných pohľadávok v dôsledku námietky, ktorú súd uznal, môžu v lehote siedmich dní od dátumu uverejnenia súdneho rozhodnutia o schválení zoznamu uznaných pohľadávok v obchodnom registri podať žalobu podľa článku 694 Obchodného zákonníka, aby sa potvrdila existencia neuznanej pohľadávky alebo zrušila platnosť uznanej pohľadávky. Konečné rozhodnutie má určujúci účinok pre dlžníka, správcu konkurznej podstaty a všetkých veriteľov v insolvenčnom konaní.

Uznaná pohľadávka v insolvenčnom konaní je pohľadávka zaradená do zoznamu uznaných pohľadávok schváleného súdom okrem pohľadávok, ktoré boli napadnuté v žiadosti o potvrdenie podľa článku 694 Obchodného zákonníka.

13 Aké sú pravidlá rozdelenia výťažku? Aké je poradie pohľadávok a práv veriteľov?

Podľa Obchodného zákonníka sa rozdelenie povoľuje, ak sú k dispozícii dostatočné finančné prostriedky získané zo speňaženia konkurznej podstaty. Správca konkurznej podstaty vypracuje rozpis rozdelenia dostupných peňazí medzi veriteľov s prihliadnutím na prioritu postavenia, prednostné práva a zábezpeky. Rozpis rozdeľovania zostáva čiastočný až do splatenia všetkých pohľadávok v plnej výške alebo do speňaženia celej konkurznej podstaty s výnimkou majetku, ktorý sa nemôže predať. Rozpis rozdeľovania sa na štrnásť dní viditeľne vyvesí na vyhradenej nástenke v priestoroch súdu, ktoré sú prístupné verejnosti. Správca konkurznej podstaty uverejní rozpis rozdeľovania v obchodnom registri. Výbor veriteľov a každý veriteľ môže v uvedenej lehote predložiť súdu písomnú námietku proti rozpisu rozdeľovania. Súd schváli rozpis rozdeľovania po vykonaní všetkých potrebných úprav z vlastnej iniciatívy alebo na návrh iného subjektu, ktorý namietal proti zákonnosti rozpisu. Rozhodnutie o schválení rozpisu rozdeľovania a námietky, ktoré boli proti nemu vznesené, sa uverejňujú v obchodnom registri, a tým sa oznámia veriteľom a dlžníkovi. Rozhodnutie o schválení rozpisu rozdeľovania môže napadnúť správca konkurznej podstaty, výbor veriteľov alebo veriteľ bez ohľadu na to, či tento veriteľ podal námietku proti rozhodnutiu, ktorým súd zrušil alebo upravil rozpis rozdeľovania. Rozdeľovanie podľa rozpisu schváleného súdom vykonáva správca konkurznej podstaty.

Poradie, v akom sa uhrádzajú pohľadávky pri rozdeľovaní speňaženého majetku, sa stanovuje v článku 722 Obchodného zákonníka. Poradie je takéto: pohľadávky zabezpečené zálohom alebo zábezpekou hypotéky, obstaraním alebo exekúciou, zapísané v súlade so zákonom o záložnom práve – z výnosov z realizácie zábezpeky;

pohľadávky, vo vzťahu ku ktorým sa uplatňuje záložné právo – z hodnoty aktív, na ktoré sa vzťahuje záložné právo;

náklady súvisiace s insolvenčným konaním alebo kolkový poplatok splatný v súvislosti s insolvenčným konaním a ďalšie výdavky, ktoré vznikli do dátumu nadobudnutia platnosti rozhodnutia o začatí insolvenčného konania; odmena správcu konkurznej podstaty; pohľadávky pracovníkov a zamestnancov podniku dlžníka, ak neprestal obchodovať; náklady, ktoré vznikli v súvislosti s rozšírením, správou, ocenením a rozdelením konkurznej podstaty; platby výživného uhrádzané dlžníkovi a jeho rodine);

pohľadávky vyplývajúce z pracovnoprávných vzťahov existujúcich pred začatím insolvenčného konania;

zákonná náhrada, ktorú má dlžník zaplatiť tretím stranám;

dlhy podľa verejného práva voči ústrednej verejnej správe alebo obciam vrátane okrem iného dlhov, ktoré vznikli v súvislosti s daňami, clami, poplatkami a povinnými príspevkami sociálneho zabezpečenia, ak vznikli pred dátumom začiatku insolvenčného konania;

pohľadávky, ktoré vznikli po začatí insolvenčného konania a neboli uhradené k príslušnému dátumu splatnosti;

akékoľvek zostávajúce nezabezpečené pohľadávky, ktoré vznikli pred dátumom začiatku insolvenčného konania;

zákonný alebo zmluvný úrok z nezabezpečených dlhov, ktoré sa stali splatnými po dátume, ku ktorému sa začalo insolvenčné konanie;

úvery, ktoré dlžníkovi poskytol spoločník alebo akcionár;

dary;

výdavky, ktoré vznikli veriteľom v súvislosti s insolvenčným konaním, okrem výdavkov podľa článku 629 písm. b) Obchodného zákonníka (vopred uhradené počiatočné trovy konania).

Ak nie sú k dispozícii dostatočné finančné prostriedky na uspokojenie pohľadávok uvedených v bodoch 3 – 12 v plnej výške, každej kategórii veriteľov sa priznajú pomerné úhrady. Ak ústredná verejná správa predloží viacero pohľadávok tej istej kategórie a tieto pohľadávky sa uznajú, sumy sa poukážu v jednej platbe z distribučného účtu na rozdelenie aktív a orgán vnútroštátnej finančnej správy ich po doručení platby rozdelí v súlade s daňovým poriadkom a poriadkom sociálneho poistenia. Orgán vnútroštátnej finančnej správy vykonané rozdelenie bezodkladne oznámi insolvenčnému súdu a správcovi konkurznej podstaty.

Pohľadávky, ktoré vznikli zo zákonného alebo zmluvného úroku z nezabezpečených dlhov, ktoré sa stali splatnými po dátume rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, pohľadávky týkajúce sa úverov, ktoré dlžníkovi poskytol spoločník alebo akcionár, ako aj pohľadávky vyplývajúce z darov a z výdavkov, ktoré veriteľom vznikli v rámci ich účasti v insolvenčnom konaní, okrem výdavkov podľa článku 629 písm. b) Obchodného zákonníka (vopred uhradené počiatočné trovy konania) sa môžu uspokojiť až po uspokojení všetkých ostatných veriteľov v plnej výške. Veriteľ, ktorý predložil pohľadávku po uskutočnení rozdelenia, sa doplní do zoznamu veriteľov s pohľadávkami, ktoré sa majú vyrovnáť z následného rozdeľovania, bez práva na vyrovnanie svojej pohľadávky získaním vyššieho podielu prevedeného majetku v následnom rozdeľovaní ako náhrady za to, že nedostal podiel z predchádzajúceho rozdeľovania.

Zabezpečeným veriteľom zostávajú ich zábezpeky v insolvenčnom konaní. Ich pohľadávky sa uspokojujú ako prvé, pričom toto prednostné právo sa uplatňuje len na výnosy z realizácie príslušnej zábezpeky. Ak predajná cena osobného majetku, ktorý sa poskytol ako záloh alebo zábezpeka hypotéky, nie je dostatočná na pokrytie dlhu v plnej výške spolu s kumulovaným úrokom, veriteľ sa na rozdeľovaní zúčastňuje ako nezabezpečený veriteľ. Ak predajná cena majetkovej položky, ktorá sa poskytla ako záloh alebo zábezpeka hypotéky, presiahne výšku zabezpečeného dlhu vrátane kumulovaného úroku, zostatková suma sa zaradí do konkurznej podstaty. Toto pravidlo sa uplatňuje aj na vyrovnanie pohľadávok veriteľov so záložným právom.

Veriteľ, ktorého pohľadávka bola čiastočne vyrovnaná v hlavnom konaní, v ktorom obchodníka vyhlásil za insolventného zahraničný súd, sa zúčastňuje na rozdelení majetku vo vedľajšom konaní, ktoré sa začalo pred bulharským súdom, ak obchodník vlastní v Bulharsku značné aktíva a podiel, ktorý by veriteľ získal z rozdelenia majetku vo vedľajšom konaní, je väčší ako podiel ostatných veriteľov v tom istom konaní. Aktíva, ktoré zostali po rozdelení majetku vo vedľajšom konaní, sa prevedú k aktívam v hlavnom konaní.

Pohľadávka, ktorá bola podmienene odložená, sa zaradí do počiatočného rozdelenia ako napadnutá pohľadávka a úhrada na jej urovanie sa uloží na distribučnom účte. Pohľadávka sa z konečného rozdelenia vylúči, ak je podmienka pre odklad stále platná. Pohľadávka, na ktorú sa vzťahuje rozvázovacia podmienka, sa však zaradí do rozdelenia vyrovnaná ako bezvýhradná pohľadávka.

Úhrady vo výške pohľadávky, ktorá bola napadnutá občianskoprávnou žalobou, sa takisto uložia na distribučnom účte. Ak sa napadne len zábezpeka alebo prednostné právo, pohľadávka sa predbežne zaradí do rozdelenia ako nezabezpečená pohľadávka až do vyriešenia sporu a úhrada rovná sume, ktorú by veriteľ získal za zabezpečenú pohľadávku, sa uloží na distribučnom účte. V rámci plánu ozdravenia alebo pri rozdelení speňaženého majetku sa musí vyčleniť rezerva na neuznané pohľadávky, ktoré boli napadnuté žiadosťami o potvrdenie podľa článku 694 Obchodného zákonníka.

Správca konkurznej podstaty na základe súdneho príkazu vloží do banky sumy vyhradené v čase konečného rozdelenia na pohľadávky, ktoré sa nevymohli alebo ktoré boli napadnuté. Dlžníkovi sa zostatok konkurznej podstaty, ak existuje, môže odovzdať po úplnom a konečnom vyrovnaní všetkých jeho dlhov.

14 Aké sú podmienky a účinky ukončenia insolvenčného konania (najmä ukončenia vyrovnaním)?

Súd nariadi ukončenie insolvenčného konania v týchto prípadoch:

ak do jedného roka od zapísania rozhodnutia podľa článku 632 ods. 1 Obchodného zákonníka (rozhodnutie o pozastavení insolvenčného konania z dôvodu, že dostupný majetok nepostačuje na pokrytie trov insolvenčného konania a neboli uhradené počiatočné trovy konania) nebola podaná nijaká žiadosť o obnovenie konania,

vyčerpanie konkurznej podstaty,
vyrovnanie všetkých pohľadávok,
schválenie plánu ozdravenia,

uzavretie dohody medzi dlžníkom a všetkými veriteľmi, ktorí sú držiteľmi uznaných pohľadávok, ak táto dohoda spĺňa platné zákonné požiadavky a ak nebola podaná nijaká žaloba podľa článku 694 Obchodného zákonníka, pokiaľ ide o neexistenciu uznanej pohľadávky.

V prvých troch prípadoch insolvenčný súd v rozhodnutí o ukončení konania nariadi vyčiarknutie obchodníka, pokiaľ neboli vyrovnané pohľadávky všetkých dlžníkov a v konkurznej podstate nezostali nespeňažené aktíva. Proti rozhodnutiu je možné podať odvolanie do siedmich dní od jeho zápisu do obchodného registra.

Insolvenčné konanie sa neukončí, ak boli záväzky dlžníka zabezpečené zábezpekami tretej strany a vykonávacie konanie v súvislosti s týmito zábezpekami stále prebieha alebo ak je dlžník účastníkom neukončeného súdneho konania.

Nezávislé reorganizačné postupy zamerané na reorganizáciu podniku dlžníka nie sú stanovené mimo insolvenčného konania.

Ozdravenie podniku je samostatnou nepovinnou fázou v insolvenčnom konaní. Na uskutočnenie ozdravenia je potrebné, aby súdu predložila osobitnú písomnú žiadosť s návrhom plánu ozdravenia niektorá z týchto strán: dlžník, správca konkurznej podstaty, veritelia, ktorí sú držiteľmi aspoň jednej tretiny zabezpečených pohľadávok, veritelia, ktorí sú držiteľmi aspoň jednej tretiny nezabezpečených pohľadávok, spoločníci alebo akcionári, ktorí sú držiteľmi aspoň jednej tretiny vlastného imania podniku dlžníka, spoločník s neobmedzeným ručením alebo dvadsať percent celkového počtu pracovníkov a zamestnancov podniku dlžníka.

Plán ozdravenia (alebo plány ozdravenia) sa môže(-u) navrhnuť od podania žiadosti o vyhlásenie platobnej neschopnosti do uplynutia jedného mesiaca od dátumu zápisu rozhodnutia súdu o schválení zoznamu uznaných pohľadávok do obchodného registra. Výdavky, ktoré vznikli v súvislosti s prípravou plánu ozdravenia, ktorý navrhol dlžník alebo správca konkurznej podstaty, sa uhrádzajú z konkurznej podstaty a vo všetkých ďalších prípadoch ich uhrádza strana, ktorá plán navrhla.

Obsah plánu ozdravenia musí spĺňať požiadavky stanovené v článku 700 ods. 1 Obchodného zákonníka a musia sa v ňom riešiť napríklad tieto otázky – rozsah, v akom sa uspokojia pohľadávky zaradené do zoznamov schválených súdom k dátumu, ku ktorému bol plán navrhnutý; spôsob a harmonogram vyrovnania každej kategórie veriteľov, ako aj záruky na úhradu napadnutých neprípustných pohľadávok, v súvislosti s ktorými sa k dátumu návrhu plánu neukončilo súdne konanie; podmienky, za ktorých sa spoločníci verejnej obchodnej spoločnosti alebo komanditnej spoločnosti úplne alebo čiastočne oslobodia od svojich záväzkov; rozsah, v akom by sa uspokojili požiadavky jednotlivých kategórií veriteľov v porovnaní s majetkom, ktorý by získali na základe rozdelenia v súlade so zákonom; záruky poskytnuté jednotlivým kategóriám veriteľov v súvislosti s vykonávaním plánu; riadiace, organizačné, právne, finančné, technické a iné opatrenia, ktoré sa majú prijať na vykonávanie plánu; vplyv plánu na pracovníkov a zamestnancov podniku dlžníka. V pláne ozdravenia sa okrem toho môžu uviesť dodatočné navrhované opatrenia alebo transakcie zamerané na obnovenie životaschopnosti podniku vrátane predaja celého podniku alebo jeho časti, spôsobu a podmienok uskutočnenia predaja, kupujúceho, konverzie dlhu na kapitál, novácie záväzku alebo vykonávania iných opatrení a transakcií (v pláne sa nestanovuje možnosť predaja majetku prevádzkovateľov vodovodnej a kanalizačnej siete potrebného na vykonávanie ich hlavných činností, kým sa v príslušnej oblasti neurčí nový prevádzkovateľ vodovodnej a kanalizačnej siete), vymenovania dozorného orgánu s právomocou vykonávať kontrolu nad činnosťou dlžníka na obdobie trvania plánu ozdravenia alebo na kratšie obdobie, odročenia alebo odkladu platieb, čiastočného alebo úplného zrušenia záväzkov, reštrukturalizácie spoločnosti alebo výkonu iných opatrení a transakcií.

Ak plán spĺňa požiadavky stanovené zákonom (článok 700 ods. 1 Obchodného zákonníka), súd vydá rozhodnutie, ktorým sa povoľuje prerokovanie plánu na schôdzi veriteľov, a nariadi, aby sa v obchodnom registri uverejnilo oznámenie, v ktorom sa uvedie dátum schôdze. V prípade potreby sa strane, ktorá plán navrhla, zašle oznámenie s pokynom na nápravu zistených nedostatkov. Proti rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote siedmich dní.

O pláne môžu hlasovať len veritelia, ktorí sú držiteľmi uznaných alebo potvrdených pohľadávok, alebo veritelia, ktorým hlasovacie práva udelil súd. Veritelia hlasujú samostatne v jednotlivých kategóriách stanovených zákonom a môžu svoj hlas odovzdať bez prítomnosti na schôdzi, a to prostredníctvom notársky overeného splnomocnenia s podpisom daného veriteľa. Plán prijíma každá kategória veriteľov jednoduchou väčšinou pohľadávok v príslušnej kategórii. Námietať proti prijatému plánu sa môže insolvenčnému súdu podať do siedmich dní od dátumu hlasovania. Námiety môžu podať aj veritelia, ktorí sú držiteľmi neuznaných pohľadávok a ktorí podali žiadosti o potvrdenie podľa článku 694 Obchodného zákonníka. Plán sa zamietne, ak proti nemu hlasuje viac ako polovica veriteľov, ktorí sú držiteľmi uznaných pohľadávok, bez ohľadu na kategóriu týchto pohľadávok. Oznámenie týkajúce sa prijatia plánu sa uverejní v obchodnom registri.

Súd prijatý plán schválil, ak spĺňa podmienky uvedené v článku 705 ods. 1 Obchodného zákonníka, t. j. ak boli splnené všetky požiadavky stanovené zákonom na jeho prijatie rôznymi kategóriami veriteľov; plán bol prijatý väčšinou veriteľov, ktorí sú držiteľmi viac ako polovice uznaných pohľadávok uvedených na zoznamoch schválených súdom; v pláne sa predpokladá čiastočná úhrada, aspoň jedna kategória veriteľov, ktorí plán prijali, získa čiastočnú úhradu; so všetkými veriteľmi v tej istej kategórii sa zaobchádza rovnako, okrem prípadu, ak sa dotknutí veritelia písomne vzdali svojich námietok proti prijatiu plánu; v pláne sa stanovuje, že nesúhlasiaci veriteľ a nesúhlasiaci dlžník získajú úhradu, akú by získali, keby sa aktíva rozdelili v súlade so zákonom; nijaký veriteľ nezíska viac, ako mu náleží podľa jeho prípustnej pohľadávky; spoločníkom alebo akcionárom sa nevypláti nijaký príjem až do úplného a konečného vyrovnania pohľadávok tej kategórie veriteľov, ktorých záujmy sú ovplyvnené plánom; v prospech živnostníkov, spoločníkov s neobmedzeným ručením a ich rodín sa nevykonajú nijaké platby výživného v sume, ktorá presahuje sumu stanovenú súdom, až do úplného a konečného vyrovnania pohľadávok tej kategórie veriteľov, ktorých záujmy sú ovplyvnené plánom. Ak sa na schôdzi veriteľov prijalo viacero plánov a všetky plány spĺňajú požiadavky stanovené zákonom, súd schválil plán prijatý veriteľmi, ktorí sú držiteľmi viac ako polovice celkovej sumy uznaných pohľadávok.

Plán ozdravenia sa môže pripustiť vo vedľajšom insolvenčnom konaní, ktoré sa začalo pred bulharským súdom, ak obchodník vlastní v Bulharsku značné aktíva, a to so súhlasom správcu konkurznej podstaty v hlavnom konaní, v ktorom obchodníka vyhlásil za insolventného zahraničný súd.

Rozhodnutím o schválení plánu ozdravenia súd nariadi ukončenie insolvenčného konania a vymenuje dozorný orgán navrhnutý v pláne alebo zvolený na schôdzi veriteľov. Proti rozhodnutiu o schválení plánu ozdravenia a rozhodnutiu, ktorým sa zamietajú plány vypracované na účely ozdravenia podniku prijatý na schôdzi veriteľov, je možné sa odvolať do siedmich dní od dátumu zápisu do obchodného registra.

Plán schválený súdom je povinný pre dlžníka a všetkých veriteľov s pohľadávkami týkajúcimi sa dlhov, ktoré vznikli pred dátumom rozhodnutia o začatí insolvenčného konania. Každý veriteľ môže požiadať o vydanie exekučného titulu v súlade s postupom stanoveným v článku 405 Občianskeho súdneho poriadku na účely vymáhania prevedenej pohľadávky bez ohľadu na jej výšku.

Ak dlžník neplní plán ozdravenia, veritelia, ktorí sú držiteľmi pohľadávok prevedených na základe plánu, ktoré predstavujú aspoň 15 % celkovej výšky pohľadávok, alebo dozorný orgán vymenovaný súdom môžu súd požiadať o obnovenie insolvenčného konania bez požiadavky na preukázanie platobnej neschopnosti alebo nadmernej zadlženosti. V tomto prípade zostáva prevodný účinok plánu týkajúci sa práv a zábezpek veriteľov nedotknutý. V rámci obnoveného insolvenčného konania sa nevedie žiadne konanie zamerané na ozdravenie podniku.

Ak sa v schválenom pláne ozdravenia predpokladá predaj celého podniku alebo jeho časti, dohoda o predaji sa musí uzavrieť do jedného mesiaca od dátumu nadobudnutia účinnosti rozhodnutia o schválení plánu. Ak sa dohoda o predaji neuzavrie v tejto lehote v súlade so schváleným plánom ozdravenia, každá strana môže do jedného mesiaca od uplynutia mesačnej lehoty na uzavretie dohody o predaji požiadať súd, aby vyhlásil dohodu za uzavretú. Ak nijaká zo strán nepožiadala, aby sa dohoda vyhlásila za uzavretú, a niektorý z veriteľov podal žiadosť, súd obnoví konanie a vyhlási dlžníka za insolventného. V Obchodnom zákonníku sa okrem prijatia plánu ozdravenia stanovuje iná možnosť usporiadania medzi dlžníkom a veriteľmi. Dlžník môže v ktorejkoľvek fáze konania samostatne a bez toho, aby bol zastúpený správcou konkurznej podstaty, uzavrieť písomnú dohodu o vyrovnaní dlhu so všetkými veriteľmi s uznanými pohľadávkami. Ak dohoda spĺňa požiadavky stanovené zákonom, súd pozastaví konanie za predpokladu, že neboli podané žaloby o určovací rozsudok podľa článku 694 ods. 1 Obchodného zákonníka, ktorými bola napadnutá existencia prípustných pohľadávok. Proti rozsudku je možné podať odvolanie do siedmich dní od dátumu zápisu do obchodného registra.

15 Aké majú veritelia práva po ukončení insolvenčného konania?

Na záverečnej schôdzi veriteľov sa prijíma rozhodnutie o nepredajnom osobnom majetku zahrnutom v konkurznej podstate a môže sa rozhodnúť, že osobný majetok so zanedbateľnou hodnotou alebo pohľadávky, ktorých vymáhanie by bolo neprimerane zložité, sa vráti dlžníkovi. Správca konkurznej podstaty na základe súdneho príkazu vložil do banky sumy vyhradené v čase konečného rozdelenia na pohľadávky, ktoré sa nevymohli alebo ktoré boli napadnuté. Pri ukončení insolvenčného konania sa zruší všeobecné zabavenie majetku a preventívne opatrenie sa vymaže *ex officio* k dátumu právoplatnosti rozhodnutia o ukončení insolvenčného konania.

Všetky pohľadávky, ktoré sa v insolvenčnom konaní nepredložili, a všetky práva, ktoré sa v insolvenčnom konaní neuplatnili, sa rušia. Pohľadávky, ktoré nebolo možné uspokojiť v insolvenčnom konaní, sa rušia, okrem prípadov, keď sa konanie obnovilo v súlade s článkom 744 ods. 1 Obchodného zákonníka (ak sa do jedného roka od dátumu pozastavenia konania uvoľnia sumy vyhradené pre napadnuté pohľadávky alebo ak sa objavia aktíva, ktorých existencia nebola známa počas insolvenčného konania).

Ak dlžník uzavrel dohodu o vyrovnaní dlhu so všetkými veriteľmi s uznanými pohľadávkami a insolvenčné konanie bolo ukončené, veritelia môžu žiadať nápravu v súlade so všeobecnými pravidlami stanovenými v občianskom práve, pokiaľ sa v Obchodnom zákonníku nestanovuje inak. Ak dlžník neplní dohodu o vyrovnaní dlhu, veritelia, ktorí sú držiteľmi aspoň 15 % celkových pohľadávok, môžu požiadať o obnovenie insolvenčného konania bez požiadavky na preukázanie platobnej neschopnosti alebo nadmernej zadlženosti.

Pri ukončení insolvenčného konania po schválení plánu ozdravenia začína plynúť nová zákonná premlčacia lehota podľa článku 110 zákona o záväzkoch a zmluvách, pokiaľ ide o záväzky, ktoré vznikli pred dátumom rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, a to od dátumu účinnosti rozhodnutia o schválení plánu ozdravenia, ak majú byť dotknuté záväzky vyrovnané okamžite, alebo od dátumu splatnosti záväzkov, ak sa v pláne ozdravenia stanovuje ich odklad. Podľa článku 110 zákona o záväzkoch a zmluvách sa všetky pohľadávky rušia po uplynutí päťročnej zákonnej premlčacej lehoty, pokiaľ sa zákonom nestanovuje inak. V prípade podania žiadosti o obnovenie insolvenčného konania sa premlčacia lehota neuplatní na pohľadávky uznané počas trvania obnoveného konania. Veriteľ môže požiadať o vydanie exekučného titulu v súvislosti so svojou prevedenou pohľadávkou bez ohľadu na jej výšku na základe plánu ozdravenia schváleného súdom.

16 Kto má hradiť trovy insolvenčného konania?

Podľa vnútroštátneho práva Bulharska trovy insolvenčného konania zahŕňajú tieto položky:

kolkový poplatok splatný v súvislosti s insolvenčným konaním a všetky ďalšie výdavky, ktoré vznikli do dátumu právoplatnosti rozhodnutia o začatí insolvenčného konania,

odmena správcu konkurznej podstaty,

pohľadávky pracovníkov a zamestnancov podniku dlžníka, ak neprestal obchodovať,

náklady, ktoré vznikli v súvislosti s rozšírením, správou, ocenením a rozdelením konkurznej podstaty, platby výživného uhrádzané dlžníkovi a jeho rodine.

Kolkový poplatok nie je splatný vopred, ak žiadosť o vyhlásenie insolventnosti podal dlžník. Kolkový poplatok sa hradí z konkurznej podstaty pri rozdelení aktív. Ak žiadosť o začatie insolvenčného konania podáva veriteľ a ak sa ako strana konania ustanovuje ďalší veriteľ, kolkový poplatok sa vyberá od veriteľa alebo od strany, ktorá bola ustanovená ako ďalší veriteľ.

V prípade, že dostupné aktíva dlžníka nie sú dostatočné na úhradu počiatkových trov insolvenčného konania alebo ak sa počas insolvenčného konania určí, že dostupné aktíva dlžníka nie sú dostatočné na úhradu trov insolvenčného konania, súd na účely začatia insolvenčného konania určí sumu, ktorú má dlžník alebo jeden z jeho veriteľov vopred uhradiť v lehote stanovenej súdom. Počiatkové trovy insolvenčného konania stanoví súd s prihliadnutím na súčasnú odmenu dočasného správcu konkurznej podstaty a odhadované trovy insolvenčného konania. Ak je dlžníkom verejná obchodná spoločnosť, súd rozhodne o úhrade trov, ktorá sa má vykonať vopred, s prihliadnutím na majetok spoločníkov s neobmedzeným ručením.

Po začatí insolvenčného konania sa trovy uhrádzajú z konkurznej podstaty. Súd môže na tento účel vydať príkaz, ktorým sa správca konkurznej podstaty splnomocní na vykonanie potrebných úkonov.

Ak je konanie vo fáze rozširovania konkurznej podstaty, kolkový poplatok sa neuhrádza vopred. Nižší kolkový poplatok sa nevyberá, ak sa okolnosti súvisiace s platobnou neschopnosťou zapisujú do obchodného registra na základe rozhodnutí a príkazov súdu, a pri zapísaní alebo vymazaní obstarania alebo všeobecného zabavenia.

V konaní, ktoré sa začalo na návrh na odloženie transakcie na základe článkov 645, 646 a 647 Obchodného zákonníka a článku 135 zákona o záväzkoch a zmluvách sa kolkový poplatok neuhrádza vopred, a to bez ohľadu na stupeň súdu. Ak sa návrhu vyhovie, kolkový poplatok uhrádza strana, ktorá v konaní neuspela. Ak sa návrh zamietne, kolkový poplatok sa uhrádza z konkurznej podstaty. Ak návrh na odloženie transakcie podal správca konkurznej podstaty a návrh sa zamietne, trovy insolvenčného konania, ktoré vznikli tretím stranám, sa uhrádzajú z konkurznej podstaty.

Nižší kolkový poplatok sa neuhrádza vopred v prípade žaloby o určovací rozsudok, ktorú podal veriteľ alebo dlžník podľa článku 694 Obchodného zákonníka. Ak sa žaloba zamietne, trovy musí uhradiť žalobca.

Pohľadávka veriteľa, ktorá bola predložená po uplynutí zákonnej lehoty na predloženie pohľadávok, ale najneskôr do dvoch mesiacov od dátumu jej uplynutia, sa doplní do zoznamu predložených pohľadávok a uzná sa v súlade s postupom stanoveným zákonom. Dodatočné výdavky, ktoré vznikli v súvislosti s uznaním pohľadávky, uhrádza veriteľ, ktorý pohľadávku predložil.

Výdavky, ktoré vznikli v súvislosti s plánom ozdravenia, ktorý navrhol dlžník alebo správca konkurznej podstaty, sa uhrádzajú z konkurznej podstaty a v iných prípadoch ich uhrádza strana, ktorá plán navrhla. Pokiaľ sa v pláne ozdravenia nestanovuje inak, súd dlžníkovi nariadi, aby uhradil kolkový poplatok a vzniknuté výdavky.

Výdavky, ktoré vznikli v súvislosti so zachovaním majetku, ktorý sa má speňažiť, kým vlastníctvo neprejde na kupujúceho, sa uhrádzajú z konkurznej podstaty. Výdavky, ktoré vznikli v súvislosti s predajom bytov, ktorých vlastníkom je dlžník a ktoré sa prenajímajú jeho pracovníkom a zamestnancom, znáša predávajúci.

Pri rozdelení speňažených aktív sa pohľadávky vyplývajúce z výdavkov, ktoré vznikli v insolvenčnom konaní, uhrádzajú po vyrovnaní zabezpečených pohľadávok a pohľadávok, v súvislosti s ktorými sa uplatňuje zádržné právo.

17 Aké sú pravidlá týkajúce sa neplatnosti, odporovateľnosti alebo nevyvážateľnosti právnych úkonov, ktoré poškodzujú kolektívny záujem veriteľov?

V Obchodnom zákonníku sa stanovujú záruky na ochranu veriteľov v insolvenčnom konaní pred úkonmi a transakciami dlžníka, ktorých cieľom je vyčerpať konkurznú podstatu a poškodiť záujmy veriteľov. Zákom sa zavádza pojem „podozrivé obdobie“ – nevyvrátený predpoklad, že záujmy veriteľov boli poškodené, ak sa počas tohto obdobia vykonali určité úkony alebo určité transakcie. Dĺžka podozrivého obdobia sa líši v závislosti od druhu transakcie, na ktorú sa uplatňuje zákonný predpoklad škodlivosti. V prípade niektorých transakcií a úkonov sa podozrivé obdobie začína od dátumu platobnej neschopnosti alebo nadmernej zadlženosti, ale nie skôr ako jeden rok pred podaním žiadosti o začatie insolvenčného konania, a končí k dátumu rozhodnutia o začatí insolvenčného konania. V ostatných prípadoch sa predlžuje na tri roky, dva roky alebo jeden rok pred dátumom, ku ktorému bola podaná žiadosť o začatie insolvenčného konania, a zahŕňa obdobie od dátumu, ku ktorému bola podaná žiadosť o začatie insolvenčného konania, do dátumu rozhodnutia o začatí insolvenčného konania. Za škodlivé sa považujú aj niektoré úkony a transakcie, ktoré sa vykonali po dátume rozhodnutia o začatí insolvenčného konania v rozpore so stanoveným postupom, t. j. bez predchádzajúceho súhlasu správcu konkurznej podstaty.

Druhy úkonov a transakcií, ktoré sa pokladajú za škodlivé podľa Obchodného zákonníka, sa taxatívne vymedzujú a patria do dvoch kategórií: neplatné a nevykonateľné vo vzťahu k veriteľom v insolvenčnom konaní.

Neplatné transakcie sa upravujú článkom 646 ods. 1 Obchodného zákonníka. V tomto článku sa stanovuje, že vo vzťahu k veriteľom sú neplatné tieto úkony a transakcie, ak sa vykonali po dátume rozhodnutia o začatí insolvenčného konania v rozpore so stanoveným procesným poriadkom:

vyrovanie dlhu, ktorý vznikol pred dátumom rozhodnutia o začatí insolvenčného konania;

vznik zálohu alebo zábezpeky hypotéky v súvislosti s vlastníckym právom alebo položkou osobného majetku z konkurznej podstaty;

transakcia zahŕňajúca právo alebo aktívum z konkurznej podstaty.

Iné druhy škodlivých úkonov a transakcií, ktoré sa môžu vyhlásiť za relatívne neplatné, sa upravujú ustanoveniami článku 645 ods. 3, článku 646 ods. 2 a článku 647 Obchodného zákonníka, ako aj článku 135 zákona o záväzkoch a zmluvách. Na to, aby boli dotknuté úkony a transakcie nevykonateľné vo vzťahu k veriteľom v insolvenčnom konaní, sa musia vyhlásiť za nevykonateľné rozsudkom, ktorý nadobudol konečnú platnosť.

Podľa článku 646 ods. 2 Obchodného zákonníka sa môžu za neplatné vo vzťahu k veriteľom v insolvenčnom konaní v rámci príslušných lehôt vyhlásiť tieto úkony alebo transakcie, ktoré dlžník vykonal po vzniku platobnej neschopnosti alebo nadmernej zadlženosti:

predčasnú vyrovanie záväzku bez ohľadu na spôsob vyrovnania v lehote jedného roka pred podaním žiadosti o začatie insolvenčného konania;

vznik zábezpeky hypotéky alebo zálohu na zabezpečenie dovtedy nezabezpečenej pohľadávky voči dlžníkovi v lehote jedného roka pred podaním žiadosti o začatie insolvenčného konania;

vyrovanie záväzku, ktorý sa stal splatným, dlžníkom bez ohľadu na spôsob vyrovnania v lehote šiestich mesiacov pred podaním žiadosti o začatie insolvenčného konania.

Ak veriteľ vedel o platobnej neschopnosti alebo nadmernej zadlženosti dlžníka, trvanie podozrivého obdobia sa v prvých dvoch prípadoch predlžuje na dva roky a v treťom prípade na jeden rok. Vedomosť sa predpokladá v prípade, ak sú dlžník a veriteľ spriaznenými stranami alebo ak veriteľ vedel alebo mohol vedieť o okolnostiach, ktoré sú dostatočným odôvodnením na vyvodenie záveru o platobnej neschopnosti alebo nadmernej zadlženosti dlžníka.

Relatívnej neplatnosti sa nemožno dovolávať v prvom a treťom prípade, ak sa záväzok vyrovnal v rámci riadnej obchodnej činnosti dlžníka a ak:

je to v súlade s podmienkami dohodnutými medzi stranami a záväzok sa vyrovná súčasne s poskytnutím tovaru alebo služieb v ekvivalentnej hodnote dlžníkovi alebo do 30 dní od dátumu, ku ktorému splatný záväzok nadobudol splatnosť; alebo

po úhrade veriteľ poskytnú dlžníkovi tovar alebo služby v ekvivalentnej hodnote.

Relatívnej neplatnosti sa nemožno dovolávať v druhom prípade, ak záloh alebo zábezpeka hypotéky vznikli:

pred poskytnutím úveru dlžníkovi alebo súběžne s ním,

na účel nahradenia inej zábezpeky *in rem*, ktoré sa nemôže vyhlásiť za neplatné podľa pravidiel stanovených v oddiele I, kapitole 41 Obchodného zákonníka, na zabezpečenie úveru, ktorý sa poskytol na účely nadobudnutia aktíva, ktoré je predmetom zálohu alebo zábezpeky hypotéky.

Neplatnosťou podľa článku 646 ods. 2 Obchodného zákonníka nie sú dotknuté práva nadobudnuté tretími stranami v dobrej viere a bezodplatne pred zapísaním žiadosti, ktorou bola podaná žaloba o odloženie transakcie. Ak je tretia strana spriaznená s dlžníkom alebo s osobou, s ktorou dlžník rokoval, predpokladá sa zlý úmysel, až kým sa nepreukáže opak.

Verejné a súkromné pohľadávky verejnej správy, ktoré sú predmetom súkromného vymáhania a ktoré dlžník uhradil, sa nemôžu vyhlásiť za neplatné vo vzťahu k veriteľom v insolvenčnom konaní v súlade uvedenými s pravidlami a postupom.

Podľa článku 647 ods. 1 Obchodného zákonníka sa môžu za neplatné vo vzťahu k veriteľom v insolvenčnom konaní vyhlásiť tieto úkony a transakcie dlžníka, ak sa vykonali v uvedených lehotách:

transakcie bez akejkoľvek protihodnoty, okrem riadnych darov, uzavreté so stranou spriaznenou s dlžníkom v období troch rokov pred dátumom, ku ktorému sa podala žiadosť o začatie insolvenčného konania;

transakcie bez akejkoľvek protihodnoty uzavreté v období dvoch rokov pred dátumom, ku ktorému bola podaná žiadosť o začatie insolvenčného konania; podhodnotené transakcie uzavreté v období dvoch rokov pred podaním žiadosti o začatie insolvenčného konania, ale nie pred vznikom platobnej neschopnosti alebo nadmernej zadlženosti;

zábezpeka hypotéky, záloh alebo osobné zábezpeky, ktoré vznikli v súvislosti so záväzkami tretích strán v období jedného roka pred podaním žiadosti o začatie insolvenčného konania, ale nie pred vznikom platobnej neschopnosti alebo nadmernej zadlženosti;

zábezpeka hypotéky, záloh alebo osobné zábezpeky, ktoré vznikli v súvislosti so záväzkami tretích strán v prospech veriteľa spriazneného s dlžníkom v období dvoch rokov pred podaním žiadosti o začatie insolvenčného konania, ale nie pred vznikom platobnej neschopnosti alebo nadmernej zadlženosti; transakcia, ktorou sa poškodzuje veriteľia, uzavretá so stranou spriaznenou s dlžníkom v období dvoch rokov pred podaním žiadosti o začatie insolvenčného konania.

Článok 647 ods. 1 Obchodného zákonníka sa uplatňuje aj na úkony a transakcie, ktoré dlžník vykonal v období od podania žiadosti o začatie insolvenčného konania do dátumu rozhodnutia o začatí insolvenčného konania. Vyhlásením neplatnosti nie sú dotknuté práva nadobudnuté tretími stranami v dobrej viere a za protihodnotu pred podaním žiadosti o začatie konania.

Započítanie sa navyše môže vyhlásiť za neplatné v prípade veriteľov v insolvenčnom konaní, ak veriteľ pohľadávku získal a ak mu záväzok voči dlžníkovi vznikol pred dátumom rozhodnutia o začatí insolvenčného konania, pričom v čase získania pohľadávky alebo vzniku záväzku vedel, že dlžník je insolventný alebo nadmerne zadlžený, alebo že bola podaná žiadosť o začatie insolvenčného konania.

Bez ohľadu na čas, keď vzájomné dlhy vznikli, započítanie, ktoré dlžník uskutočnil po vyhlásení platobnej neschopnosti alebo nadmernej zadlženosti, ale nie skôr ako jeden rok pred dátumom podania žiadosti o začatie insolvenčného konania, je vo vzťahu k veriteľom v insolvenčnom konaní neplatné, okrem časti dlhu, ktorú by veriteľ dostal v čase rozdelenia po speňažení aktív.

Ustanoveniami článku 135 zákona o záväzkoch a zmluvách sa upravujú žaloby, ktoré môžu správca konkurznej podstaty alebo veriteľ podať s cieľom dosiahnuť, aby boli za relatívne neplatné vyhlásené škodlivé úkony dlžníka, ak bol škodlivý účinok týchto úkonov dlžníkovi známy. Ak je úkon motivovaný ziskom, predpokladá sa, že strana, s ktorou dlžník rokuje, o ujme takisto vedela. Neplatnosťou nie sú dotknuté práva nadobudnuté tretími stranami v dobrej viere a za protihodnotu pred zapísaním návrhu na vyhlásenie neplatnosti. Vedomosť o skutočnostiach sa predpokladá, až kým sa nepreukáže opak, ak je tretou stranou manžel/manželka, predok, potomok alebo súrodenec dlžníka. Ak sa úkon vykoná pred vznikom pohľadávky, je neplatný, len ak ho dlžník alebo strana, s ktorou dlžník rokoval, vykonali s úmyslom poškodiť veriteľa.

Žalobu o vyhlásenie úkonov alebo transakcií vo vzťahu k veriteľom v insolvenčnom konaní za neplatné a sprievodné žaloby o plnenie v súvislosti s rozšírením konkurznej podstaty môže podať správca konkurznej podstaty, alebo ak to správca konkurznej podstaty neurobí, ktorýkoľvek veriteľ v insolvenčnom konaní. Keď žalobu podá veriteľ, súd ustanoví z úradnej moci správcu konkurznej podstaty za ďalšieho žalobcu. Ak veriteľ predložil pohľadávku, druhé podanie vo vzťahu k tej istej pohľadávke sa nepovolí. Druhý veriteľ však môže pred prvým pojednávaním vo veci súd požiadať, aby ho ustanovil ako ďalšieho žalobcu. Konečný rozsudok je účinný a vykonateľný pre dlžníka, správcu konkurznej podstaty a všetkých veriteľov.

Ak súd vyhlásil transakciu vo vzťahu k veriteľom v insolvenčnom konaní za neplatnú, aktíva, ktoré poskytla tretia strana, sa vrátia, a ak takéto aktíva nie sú zaradené do konkurznej podstaty alebo ak sú dlžné peniaze, tretia strana sa ustanoví ako veriteľ v konaní.

Žaloba o odloženie transakcie, ktorú podal správca konkurznej podstaty v hlavnom insolvenčnom konaní, v ktorom obchodníka vyhlásil za insolventného zahraničný súd, alebo vo vedľajšom konaní, ktoré začal bulharský súd, ak obchodník vlastní v Bulharsku značné aktíva, sa považuje za podanú v oboch konaniach.

Posledná aktualizácia: 18/02/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.